



– Det kan friste å skrive på engelsk, men mye tyder på at du kommer til å angre

Kommentar s. 2

Staten på tiltalebenken:
Gina leder NU gjennom KLIMASØKSMÅLET

Klima s. 14-15

UiO planlegger
STUDENT-HØYBLOKK
midt på Blindern



Nyhet s. 6-9

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 3, årgang 76 | www.universitas.no | torsdag 27. januar 2022

STUDIER PÅ SOPP OG SYRE

«Adrian» (23) mikrodoserer sopp hver tredje dag.
«Joakim» (25) bruker små doser LSD i eksamensperioden.

PRESTERER DE BEDRE PÅ PSYKEDELIKA?

Kultur s. 16-19

MENINGER

Redaktør: **Endre Ugelstad Aas**
endreaas@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy**

Desksjef: **Sofie Martesdatter Granberg**

Nettredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Dagpenger

Studenters rett til dagpenger har vært en viktig kampsak for studentorganisasjonene under pandemien. De får støtte fra Rødt og SV, som ved flere anledninger har tatt opp temaet i Stortinget. Bakgrunnen er at mange studenter er blitt permittert fra deltidsjobben. Noen har også mistet den. Enn så lenge har de bare Lånekassen, foreldre og oppsparte midler å støtte seg på.

Slik ordningen er i dag, kvalifiserer ikke fulltidsstudenter til dagpenger. De ansees ikke som «reelle arbeidssøkere». Det betyr at man kan ta ethvert arbeid på kort varsel, hvor som helst i Norge, samt delta på ulike arbeidstiltak. Til det regnes studiene for å være for tid- og ressurskrevende. Et unntak gjelder for dem som tar maksimalt 15 studiepoeng i semesteret i inntil 12 måneder. Da får man krav på dagpenger.

Som arbeidssøker skal du først og fremst bruke tiden din på å søke jobb. Slik burde det også være. Samtidig er ordningen til for å gi dem som plutselig faller ut av arbeid et økonomisk sikkerhetsnett. Så langt har staten kompensert for studentenes inntektsbortfall under pandemien gjennom ekstraordninger fra Lånekassen. Men hva skjer når disse ikke strekker til?

Mange studenter er avhengig av inntekten fra deltidsjobben sin for å kunne studere. Utbetalingen på 8615 kroner i måneden holder knapt til husleie, mobilabonnement og noen nudelpakker. Uten en midlertidig økonomisk fallskjerm å støtte seg på, havner de raskt i en situasjon der de må velge mellom studier og fulltids jobbsøking. Til NRK 13. januar sa statssekretær i Arbeids- og inkluderingsdepartementet Maria Walberg (Ap) at studenter som ønsker dagpenger må være villige til det siste: å avbryte en eventuell utdanning ved jobbtillbud.

– Det ville ha fremstått som lite rimelig dersom enkelte studenter skulle få studiene finansiert av dagpenger når de fleste forutsettes å finansiere studiene sine med lån eller egne midler, sier hun til kanalen.

Det har hun rett i. Samtidig virker regjeringen i liten grad å ta hensyn til at ordningen med dagpenger av først og fremst er midlertidig – også for studenter. De færreste studenter har nok ambisjoner om å hoppe av midt i løpet, for å ta til takke med hva enn den herlige buffeten på arbeidsplassen.no og Finn kan tilby. I et skriftlig spørsmål til Arbeids- og inkluderingsminister Hadja Tajik denne uken påpeker Rødt-representant Hege Bae Nyholt paradokset.

– Mener statsråden det er bedre at studenter slutter på studiene slik at de har krav på dagpenger, fremfor å gi studenter med deltidsarbeid rett på dagpenger slik at de kan fullføre studiene og komme ut i arbeidslivet?

Tajik og regjeringen står fast ved sitt: studenter kan både ha incentiv til å bli værende lenge i dagpengeordningen, og skal først og fremst finansiere studiene gjennom Lånekassen. En slik prinsippfasthet viser en skremmende mangel på ambisjoner og tillit overfor framtidens faglærte arbeidsstyrke. Det er ingen grunn til å tro at studenter flest ønsker å utnytte dagpengeordningen til fordel for Lånekassen. Dagpenger er tross alt noe du får et bestemt antall dager, mens du venter på å komme tilbake i jobb. Men dersom permitteringen vedvarer og studiestøtten holder seg stabil, er det en reell fare for at antallet «reelle arbeidssøkere» vil øke i årene som kommer. De fleste norske studenter er avhengig av en deltidsjobb for å klare seg. Da er det naturlig at de gis de samme rettighetene som sine ikke-studerende kolleger.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trovåg**
j.v.trovag@universitas.no 99 57 39 67

Annonsesvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Tre grunner til å skrive oppgaven din på norsk

Det kan friste å skrive på engelsk, men mye tyder på at du kommer til å angre.

Kommentar

Vegard Møller, gravesjef i Universitas



«Hvorfor skal masteroppgaver skrives på dårlig engelsk istedenfor godt norsk», spør formann i Riksmålsforbundet Trond Vernegg, i sitt leserbrev til Khrono.

I 1986 ble kun ni prosent av norske masteroppgaver skrevet på engelsk, ifølge Klassekampen. Nå skriver stadig flere på engelsk, og andelen nærmer seg 50 prosent. La meg gi deg tre grunner til at de aller fleste bør skrive sine innleverings-, bachelor-, og masteroppgaver på norsk. Den første er at du skriver bedre på førstespråket ditt.

– Men jeg skriver jo bedre på engelsk! Er du sikker på det, Hjalmar? Forskningen kan nemlig tyde på at du overvurderer dine engelskferdigheter. For det er lett både å snakke og skrive på hverdagslig engelsk. Like, whatever, right? Det blir betydelig vanskeligere når du må skrive på et høyt teknisk nivå, der man ikke kan skrive som om kontingent er det samme som vilkårlig, men må skrive slik at ordene du bruker, må benevne med kirurgisk presisjon det konseptet eller fenomenet leseren tror det benevner.

I en artikkel på forskning.no viser språkforsker Karina Rose Mahan til sin undersøkelse av tekster skrevet av norske elever og studenter på engelsk. Med et snitt på 16 ordfeil per tekst, var 60 prosent av feilene at man bruker enkle hverdagslige ord, istedenfor mer eksakte akademiske ord. Vi snak-

ker «good» istedenfor «proficient», og «tell» istedenfor «discern».

Høres det kjent ut? Jeg pleide å lure på hvordan mine medstudenter klarte å skrive på engelsk, før jeg innså at det gjorde de aldri. Denne kommentaren begynte faktisk med at foreleser måtte ta et lite minutt mellom presentasjoner for å gjøre det klart og tydelig at det var tillatt å skrive på norsk, kanskje til og med anbefalt, da man fort kan undervurdere hvor vanskelig det faktisk er å skrive godt på engelsk.

Det finnes selvfølgelig unntak. Er engelsk førstespråket ditt? Keep calm and carry on! Kanskje studerer du engelsk? Snakker engelsk hjemme? Skriver dagbok og notater på engelsk? Eventuelt handlelister? I så fall kan det virke som du *tenker på engelsk*, og av åpenbare grunner bør vurdere å skrive på engelsk.

De fleste av oss tenker imidlertid på norsk.

Det virker som mange likevel vil skrive på engelsk fordi så mye av fagterminologien er engelsk.

Til dem vil jeg anbefale å oversette de sentrale begrepene til norsk når du noterer, i den grad det er mulig. Det kan være en kneik man må komme seg

over, men det veier opp for alle vanskelighetene med abstrakt resonnering på andrespråk.

Men la meg nå endelig adressere den mest påfallende innvendingen av dem alle: Skjer ikke all fremragende forskning på engelsk?

Nei, men stadig mer gjør selvfølgelig det.

Har du ambisjoner om å bli stipendiat, og er villig til å bli utnyttet i utlandet som billig arbeidskraft? Så lenge du er klar over hvor mye arbeid det innebærer å skrive masteren på *godt engelsk*, for

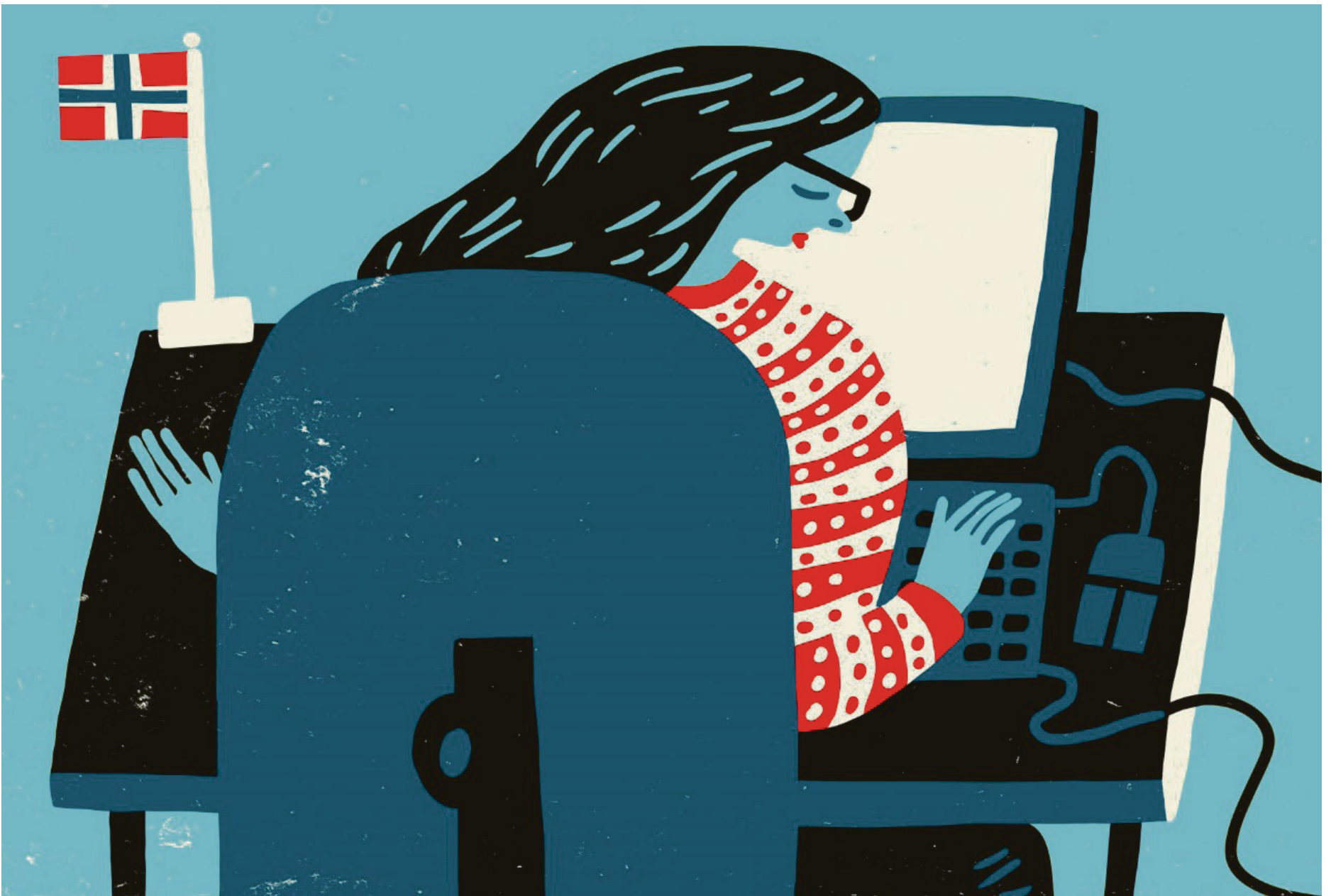
Skal du snakke fagspråk på norsk, bør du lære deg å skrive fagspråk på norsk mens du studerer

Arkivaren



LEKTOREN INGEN KUNNE MÅLBINDE

Det vil si, med mindre man forsøkte på norsk. Per 1983 kunne nemlig Finn Thiesen, universitetslektor i urdu, lese og skrive hele 20 språk. Den danske språktentasiasten hadde imidlertid ingen planer om å lære seg norsk – det var for likt dansk til å gidde å begynne med. I stedet jobbet han med å lære Stalins morsmål, georgisk. Ikke at han fikk så mye ut av det heller: «Det er vanvittig foretagende fordi jeg absolutt ikke har tid til det og jeg har heller ikke bruk for det». Jeg kan kanskje ikke stave «dårlig prioritering» på et tyvetalls språk, men jeg kjenner igjen en når jeg ser en!



ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

all del gjør det. Don't hate the player, hate the game.

Hvis ikke du vil jobbe som forsker, hvilke andre argumenter finnes det? Ett jeg stadig hører, er at man vil at så mange som mulig skal lese den. Jeg vet ikke hvem som trenger å høre dette, men det er ingen som kommer til å lese oppgaven din. Du er heldig hvis du får din mor til å lese mer enn overskriften. Du risikerer å skrive en langt svakere oppgave, uten å tjene på det.

En annen grunn til å skrive på norsk er at det kan tjene deg karrieremessig. Du skjønner hva jeg mener hvis du har snakket med studenter som ikke klarer å forklare på norsk

hva oppgaven deres handler om. Jeg vet ikke hva slags aktiviteter du planlegger å gjøre for å tjene penger, men still deg selv følgende spørsmål: Er det en fordel i denne stilling at jeg evner å snakke om faget mitt på norsk?

Jeg ser for meg at svaret på det er et rungende ja. Premisset for utdanningen er i alle fall delvis at du skal lære deg ting som kan anvendes på en arbeidsplass, det være seg om du jobber som rådgiver, journalist, psykolog eller kurator. På jobb nytter det ikke å si at du skal svare senere i form av et engelskspråklig essay.

Skal du snakke fagspråk på norsk, bør du lære deg å skrive fagspråk på norsk mens du studerer. De fleste av oss

har vært i utlandet og opplevd at språk er en muskel som må trenes for å vedlikeholdes.

En tredje og siste grunn til å skrive på norsk er at det kan tjene det norske samfunnet. For hvordan ser samfunnet ut uten en levende intellektuell offentlighet? Og hva består en intellektuell offentlighet av, hvis ikke av norskspråklige faglige diskurser vi kan lene oss på? Og hva består disse diskursene av, hvis ikke av våre individuelle norskspråklige bidrag? Du kan gjøre din del av jobben ved å skrive dine oppgaver på norsk.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Amanda «Skøyen» Schøyen



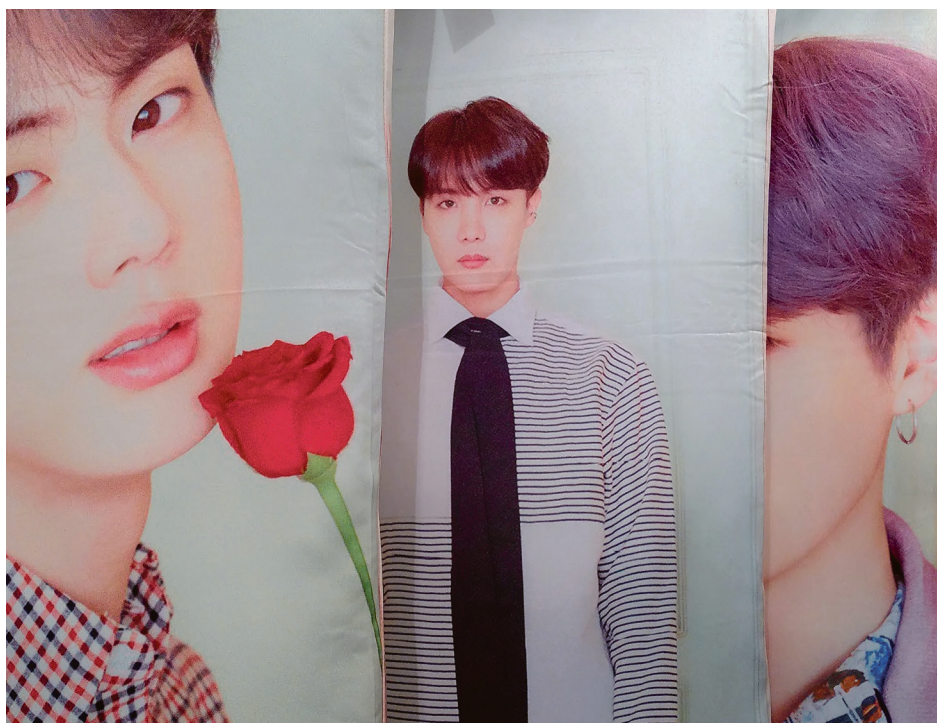
HARE ELLER SKILPADDE?

Studietilbudet blir bare større og større, og kampen om søkere bare hardere og hardere. I 2001 valgte derfor UiO å bruke 300.000 kroner på å lage et dataspill, med hensikt om å tiltrekke seg de unge. Spillet var «utformet i barnevennlig stil» med «snegler og skilpadder som guider deg rundt i et lite studieunivers». Hvor lenge spillet fikk leve er uvisst, men i retrospekt framstår UiO snarere som en hare enn en skilpadde i racet om studentene.

Universitas 28. mars 2001

Øyeblikket

av Mah Cum Mah



Putetrekket og K-pop: en tenårings våteste drøm.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Frida Wattne Lindland
Sivert Bjelland Sevtdal
Sofie Martesdatter Granberg
Synne Hellevang

DESKJOURNALISTER:

Amanda Schøyen
Sofie Kristine Flydal

KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø



VELFERDSTINGET
OSLO OG AKERSHUS

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

NYHET

Skyting på tysk universitet

Geværangrep: Én person ble drept da en mann skjøt med gevær inne i en forelesningssal på universitetet i Heidelberg i Tyskland mandag. Fire andre ble såret under angrepet. Gjerningsmannen er ifølge tysk politi en 18-år gammel mann, som selv var student ved universitetet. Han skal ha tatt sitt eget liv like etter skytingen. Så

langt skal det ikke være noe som tyder på at det lå politiske eller religiøse motiver bak angrepet, skriver Deutsche Welle. Både UiO og UiB har utvekslingsavtale med universitet i Heidelberg. Til NRK opplyser begge at de ikke har studenter på utveksling der nå. *EUA*

EIRIN HUSOM JØRGENSEN (20) HAR VENTET I TO ÅR PÅ Å BLI LÆRER:

Firekravet skrotes

Nå kan hun endelig begynne på drømmestudiet. Regjeringen innfører nye krav til inntak på lærerutdanningen, men stiller fortsatt krav til mattekarakteren.

Firekravet

tekst Solfrid Skaret, Frida Wattne Lindland, Maria Jostad og Amanda Schøyen

foto Mina B. Ræge og Charlotte Førde Skomsøy

– Jeg er overlykkelig. Overlykkelig over at jeg slipper å ta opp et fag jeg vet jeg uansett kommer til å gjøre det bra i på studiet – og over at jeg endelig får gjøre det jeg vil, og jobbe med det jeg har lyst til, forteller Eirin Husom Jørgensen (20).

På mandag fikk hun gladnyheten om at hun endelig kan følge drømmen om å bli lærer.

I 2016 innførte regjeringen under Erna Solberg et krav om minst karakteren fire i matematikk for å komme inn på grunnskolelærer- og lektorutdanningene. Det stilte den daværende opposisjonen, samt lærer- og studentorganisasjoner seg kritiske til.

Etter regjeringsskiftet i høst gjorde Regjeringen Støre det klart at de ville skrote firekravet. Det har de nå erklært at vil gjelde allerede fra i år. Søkere vil derfor ikke trenge karakter 4 i matematikk dersom de søker seg inn på en lærerutdanning denne våren.

De nye opptakskravene til lærerstudiet gir søkere to muligheter: Enten må søkeren ha minst 40 skolepoeng og karakteren 3 i matte og norsk, eller minst 35 skolepoeng og karakteren 3 i norsk og 4 i matematikk.

Det vil derfor fortsatt være krav om å ha minst 3 i matematikk.

Ventet i to år

For Jørgensen så det lenge mørkt ut for lærerdrømmen. Det siste året på videregående glapp mattekarakteren. Jørgensen var smertelig klar over konsekvensene:

– Egentlig burde firekravet i matte vært motiverende for ar-

beidet mitt på videregående, men det er ikke alltid en sliten videregående elev har motivasjonen til å gjøre det like bra i alle fag. Det kravet opplevde jeg mer som frustrerende.

Jørgensen, som alltid hadde sett for seg en framtid som lærer, sto plutselig på bar bakke:

– Det er bare lærer jeg har hatt lyst til å bli. Sånn har det vært helt siden jeg gikk på videregående.

Motivasjonen til å begynne på en annen utdanning fant hun aldri. Da regjeringens kunngjorde skrotningen av firekravet i høst, var hun på sitt andre friår. I dag jobber hun som fulltidsansatt i en barnehage på Ellingsrud.

– Jeg prøvde aldri å søke mens firekravet eksisterte, fordi jeg visste at jeg ikke kunne komme inn.

Karakter viser ikke karakter

Jørgensen synes det er et urettferdig at en mattekarakter skulle sette en stopper for drømmen om lærerjobben. Om man interesserer seg for noe, blir man automatisk bedre i jobben, mener Jørgensen. Det burde veie tyngre enn karakterer:

– Mattekarakteren min viser ikke noe om meg som person eller som lærer. Jeg hadde skjont det om jeg skulle undervise i R2-matte på videregående, men det skal jeg ikke.

Kravet om 40 skolepoeng og karakteren 3 i matte og norsk, og det andre kravet, med under 4 i snitt, men med gode mattekarakterer (minst 4) er mye mer rimelig, mener hun:

– Er man faglig sterk, er man verdig å komme inn uansett, sier Jørgensen.

Dessuten var det små marginer som forhindret henne å forfølge lærerdrømmen, påpeker hun.

– Det var bare én karakter som gjorde at jeg ikke kom inn på mitt drømmestudie.

Flere kvalifiserte lærere

Jørgensens betenkeligheter rundt det tidligere firekravet speiler den nåværende regjeringens årsaker til å forkastet det. Stortingsrepresentant Marit K. Strand fra Senterpartiet forteller at de nye kravene åpner for flere kvalifiserte lærere i skolen:

«Vi mener firekravet i matematikk ikke alene sier noe om

søkerne er skikka til å gå lærerutdanning, og har derfor endra opptakskrava», skriver hun i en e-post.

Videre skriver Strand at de vil følge med på utviklingen og hvilke utslag de nye kravene har på antall søkere.

«Hva med de som fortsatt ikke kommer inn på lærerutdanningen, også med de nye kravene, er ikke de kvalifiserte til å bli lærere?»

«Det kan godt hende vi går glipp av skikka søkere, og vi vil følge utviklinga framover. Målet er flere kvalifiserte lærere i skolen.»

På spørsmål om hva partiet som i dag styrer Kunnskapsdepartementet mener om at mange har måttet vente flere år på å starte på studiet de ønsker, svarer Strand:

«Jeg syns det er synd at folk som drømmer om å bli lærere ikke får muligheten til å ta utdanninga. Å bruke ekstra år på å ta opp fag er ikke nødvendigvis god bruk av tid og ressurser.»

Fortsatt ikke godt nok

Leder i Pedagogstudentene Elise Håkull Klungtveit synes likevel

Hva er «firekravet»?

- + Karakterkrav i matematikk for å komme inn på lærerutdanningene, fra tre til fire. Karakterkravet gjelder for praktisk matematikkfag fra videregående skole.
- + Erna Solbergs regjering innførte kravet i 2016. Regjeringen Støre fjerner det absolutte kravet fra og med opptaket som skjer vår/sommer 2022.
- + De tidligere kravene for å komme inn på lærerutdanningen har vært minst 3 i norsk, minst 4 i matematikk, og minimum 3,5 i snittkarakter.
- + De nye kravene, som gjelder fra og med 2022, gir søkere to muligheter: Enten må søkeren ha minst 40 skolepoeng og karakteren 3 i matte og norsk, eller minst 35 skolepoeng og karakteren 3 i norsk og 4 i matematikk.

Kilde: regjeringen.no

ikke regjeringens snuoperasjon er god nok. Lærerutdanningen burde ikke ha fagspesifikke karakterkrav, sier hun:

– Vi mener opptak til lærerutdanningene bør skje ved 40 skolepoeng, og håper regjeringen etter en overgangsperiode vil være enige med oss i det. Dette er et strengt opptakskrav som vil rekruttere høyt kvalifiserte søkere med styrker i et mangfold av fag, forteller Klungtveit.

Tidligere har Klungtveit uttalt til Universitas at firekravet var uklokt, og begrunner dette med at man i framtiden trenger lærere som har styrker i et mangfold av fag, ikke kun noen få som regjeringen har plukket ut som viktigst.

Videre håper lederen i Pedagogstudentene at regjeringen til slutt ender på å kun ha 40 skolepoeng som opptakskrav til lærerutdanninga.

– Vi håper det vil føre til at vi rekrutterer høyt kvalifiserte studenter som har sine styrker i et mangfold av fag, avslutter Klungtveit.

Motivert

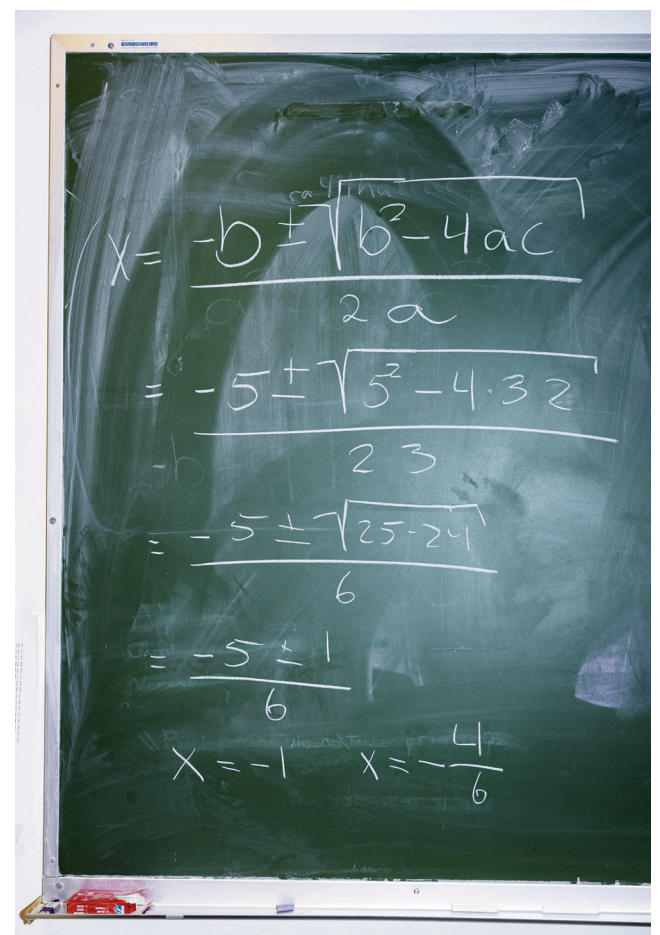
Selv om Jørgensen først får søkt lærerstudiet to år etter hun hadde planlagt, har tiden som barnehageansatt heldigvis ikke vært helt bortkastet:

– Det er alltid fint å ha erfaring med barn, så jeg skal jobbe her fram til sommeren, så begynner jeg å studere etter det.

Likevel er det pedagogikken og undervisningen i grunnskolen hun trekkes mot. Å forme barnas verdier som kontaktlærer er målet til 20-åringen. Det er hun ikke alene om, tror Jørgensen. Den kommende lærerstudenten tror det er flere i hennes situasjon, som vil bli lærere, men inntil nå ikke har hatt gode nok mattekarakterer.

– Jeg tror det kan gjøre en stor forskjell at de som er motiverte til å bli lærere endelig får komme inn på lærerutdanningen. De er ivrige etter å komme seg ut i jobb, og man vil jo gjerne ha motiverte ansatte.

universitas@universitas.no



Fortsatt krav: Du kan ikke regne med å komme inn på lærerstudiet uten 3 i matematikk.

Kjønnsbalanse

En ny EU-rapport viser at fire av ti vitenskapelig ansatte i EU er kvinner. Det melder nettstedet Khrono. På profesornivå er andelen kvinner enda lavere – kun én av fire. Sammenlignet med våre nordiske naboer, kommer Norge godt ut av kjønnsregnskapet: Her er

50,4 prosent av alle doktorgrader avgitt av kvinner, opp mot 47,9 prosent i Sverige. Vi slår imidlertid ikke Island, med en andel på 59 prosent. Sammenlignet med tall fra 2015 og 2018 viser dessuten undersøkelsen at tallene har holdt seg relativt stabile. AS

Lukter åpning

Innen juni måned anslår Folkehelseinstituttet at opp mot tre-fire millioner nordmenn kan bli smittet av omikron. Det kommer frem i en ny risikoreport. Likevel anbefaler de lettelse i tiltakene. – Vi sier at det nå er grunnlag for å lette på tiltak og gjøre det i løpet av kort tid,

sier Camilla Stoltenberg, direktør i FHI til NRK. Med en booster i årene mener de det er bedre å bli smittet nå enn senere. Regjeringen vurderer tiltakene denne uken – og studenter vil drikke øl vekk fra zoom. Kanskje alle får det som vi vil? SEJH



Drømmestudie:
Eirin Husom Jørgensen fikk tre i matte på videregående og har derfor ventet i to år på å komme inn på lærerstudiet. Nå blir det mulig.

GIGAPROSJEKT PÅ UIO:

Vil gi studentene egen høyblokk

Oppgraderingen av Fredrikke-plassen kan koste 800 millioner kroner. Men ingen vet ennå hvor pengene skal komme fra.

Frederikke Science City?

tekst Ine Schwebs
foto Isabel Berge

– Hvor de pengene kommer fra, vet vi ikke ennå. Sannsynligvis vil det komme fra ulike pottes. Når det gjelder det nye «melombygget», vil det også komme an på hvilke funksjoner som eventuelt skal inn i bygget. Men det blir jo opp til de som sitter på pengesekken i universitetsledelsen.

Seniorarkitekt Thomas Forslund Johnsen ved UiO speider opp mot Frederikke-bygningen mens han veiver rundt med en plantegning på størrelse med en liten bordflate.

– I dag er baksiden av Frederikke og Idrettsbygningen en 120 meter lang, død fasade hvor det stort sett er avfallshåndtering og varelevering som foregår, fortsetter han.

Den bleke januarsola spiller seg i Blindern-monumentet, Haukelands «Air», som i sin tur kaster skygger over Johnsen og de to arkitektkollegene Børge Opheim og Ingrid Roalsø. Opheim er prosjektleder for Frederikke-prosjektet og arkitekt i Rebuilding, mens Roalsø er arkitekt i Rodeo. Både Rebuilding og Rodeo er engasjert i prosjektet gjennom en rammeavtale med UiO.

Og nå er skissen de har jobbet på det siste året endelig klar: Frederikke, Kristian Ottosen og Idrettsbygningen skal alle gjennom totalrenovering, hvis arkitektene får det som de vil.

En indre revolusjon

Den estimerte prislappen ligger på nær 800 millioner kroner, gitt at alle planene i prosjektskissen blir vedtatt. Men det er lagt opp til at man kan velge å gjennomføre kun deler av prosjektet, eller å utføre det bit for bit.

– Det vil uansett bli svært kostbart å bare fikse det som må rehabiliteres for at byggen skal tilfredsstillende dagens krav til tekniske løsninger og energiforbruk. Når man uansett skal bruke så mye penger på å oppgradere et kantinebygg for de neste 60 årene, ville det vært feil av oss å ikke gå omveien og spørre oss selv hva fremtidens kantinebygg skal være, sier Johnsen.

Svaret på hva framtidens Fre-

derikke skal være, er ifølge arkitektene å åpne for bedre serveringsmuligheter på bakkeplan, og mer lysinnslipp i selve bygget der første etasje i dag ligger som en nokså mørk korridor.

I hjertet av Frederikke foreslås det et stort og åpent rom som inviterer til både kaffepauser, studiejobbing, mingling og muligheter for arrangementer. Hva skal rommet hete? Agora, så klart.

Det er finansiering som er den største utfordringen

John Skogen, direktør i Eiendomsavdelingen ved UiO

Studentenes nye høytårn

Det mest slående ved første øyeblikk er likevel forslaget om å bygge et helt nytt «glasstårn» på toppen av Frederikke-bygningen. Tårnet har fått det tentative

navnet Cecilie Thoresens hus, etter kvinnesaksforkjemperen og politikeren som var Norges første kvinnelige student. Høybygget er nemlig spesielt tegnet for og myntet på studenter.

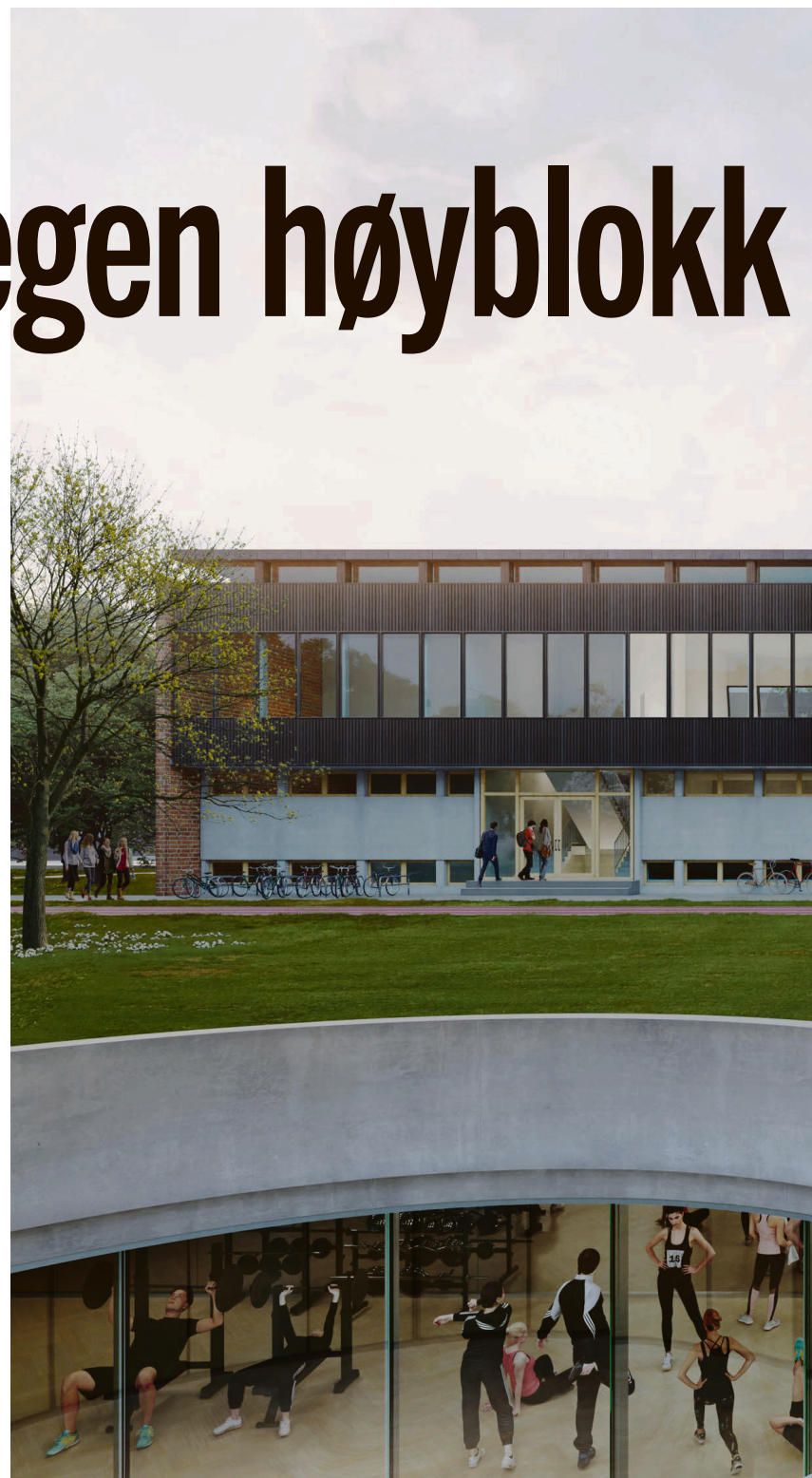
– Innspillene som kom fra studenter om at det er mangel på areal til foreninger og steder der studentene selv kan være og ha litt råderett over er mye av utspringet for høyhuset, sier Roalsø.

– Det krever kanskje litt tilvenning for noen, men litt av tanken med høyblokka er å gi studentene en sterkere tilstedeværelse på campus. På Øvre Blindern har fakultetene hver sine høyhus, mens rektor og universitetsadministrasjonen sitter oppe i Lucy Smiths hus, sier Johnsen, og legger til:

– Dette kan bli studentenes høyhus på campus og et viktig bidrag til å forsterke campus som møteplass og læringsarena.

Løsning på Problemveien

Det nye tårnet har også en annen viktig funksjon: Det signaliserer en planlagt passasje mellom Frederikke-plassen og Problemvei-



Lys i mørket: Mer lys er et gjennomgående tema i byggeplanene for Frederikke. Det blir foreslått å gi treningsfolket utvidet plass under bakken, men gjennom runde vinduer i plenen skal alle få tilgang på solstråler selv når de velger å svette inne.



Visjonærer?: Arkitektene Thomas Forslund Johnsen (UiO), Børge Opheim (Rebuilding) og Ingrid Roalsø (Rodeo) presenterer mange forslag og idéer til hvordan nye Frederikke skal se ut og tre inn i rollen som selve omdreingspunktet i Oslo Science City.



SKISSE: RODEO, REBUILDING

en. Problemveien fungerer i dag først og fremst som en ren «bakside» med varelevering, søppelhåndtering og parkeringsplasser.

– Det er viktig å oppgradere hele denne delen til å bli en del av universitetslivet, sier prosjektleder Børge Opheim, som legger til at dette er en videreføring av ambisjonene lagt fram i masterplanen for UiOs eiendommer som ble lagt fram sommeren 2021.

Der kommer det fram at Pro-

Høyhus eller ikke høyhus?

Dét er det store spørsmålet. Det nye høybygget er nemlig også det mest usikre ved skissen, fordi det strengt tatt ikke er nødvendig å bygge. Om beslutningen faller på å ikke utvide med tårnet, kan man likevel lage en passasje ved å fjerne mellombygget, for åpne en forbindelse mellom Frederikkeplassen og Problemveien, og videre oppover mot Gaustad.

– De øvrige byggene har et

Om høyhuset noensinne får se dagens lys og hva det helt konkret skal fylles med, skal diskuteres i alle deler av universitetslivet frem mot sommeren. Men så langt er visjonen for studenttårnet at det blir et signalbygg for foreningsarbeid og studentdemokrati.

– Det ville gitt studentdemokratiet en tydelig posisjon på campus. Dette er noe studentene har blitt mer positive til underveis, sier Roalsø.

Finansiering til besvær

Det ble allerede klargjort i Eiendomsavdelingens masterplan fra i fjor at Frederikke er et høyt prioritert oppgraderingsprosjekt for UiO. Direktør John Skogen i Eiendomsavdelingen er svært fornøyd med skisseprosjektet som nå ligger på bordet, men understreker at det er mye som gjenstår for å sette prosjektet i gang.

– Vi må også se det i sammenheng med Oslo Science City, og det som er viktig i et innovasjonsdistrikt er å skape møteplasser og at tilbud ikke bare består av laboratorier og kontorer. Her er det rom for viktige møteplasser, og det er veldig fint, sier han.

– *Hvordan skal prislappen på 800 millioner kroner finan-*

En evig byggeplass tror jeg tar knekken på alt som eksisterer av studentliv her

Ingrid Roalsø, arkitekt i Rodeo arkitekter

blemveien skal bli en gjennomgående byggate og «den viktigste forbindelsen fra Ring 2 og indre by til Ring 3 og Gaustad», der det nye Livsvitenskapsbygget til UiO allerede er under utbygging.

– Dette viser en ambisjon om utvikling av en kunnskapsakse der Frederikke skal ha en mer sentral plassering, forklarer Opheim.

stort rehabiliteringsbehov og har allerede sine funksjoner i dag, mens tårnet er en ren arealutvidelse. Vi har vært tydelige i vår anbefaling på at dersom høyhuset skal utvikles, må det være med en funksjon som bygger opp under prosjektets hovedmålsetting om å forsterke Frederikke som sentrum for liv og aktivitet på Blindern, sier Johnsen.

Frederikke-prosjektet

- + Eiendomsavdelingen ved UiO har engasjert Rodeo arkitekter og Rebuilding arkitekter for å utarbeide et skisseprosjekt for rehabilitering og ombygging av de sentrale velferdsbygningene på Blindern: Frederikke, Idrettsbygningen og Kristian Ottosens hus – samt uteområdene rundt.
- + De tre byggene ble tegnet av arkitektene Frode Rinnan og Olav Tveten og stod ferdig mellom 1961 og 1963.
- + Studenter og ansatte ved UiO og SiO har vært sentrale bidragsyttere gjennom hele prosessen.
- + Prosjektet tar utgangspunkt i byggenes tekniske tilstand og rehabiliteringsbehov etter nesten 60 år med intensiv bruk, og har ambisjoner om å skape «et sted du vil være på campus», med mer «åpenhet og tilgjengelighet».
- + Prosjektet forholder seg også til de store byutviklingsområdene mellom Blindern Studenthjem og HF-fakultetet, som er sentrale i den langsiktige utviklingen av Campus Blindern.
- + Ambisjonen er å vise at Blindern kan vokse og bli en del av byen og sentral i utviklingen av Oslo Science City, og legger opp til å styrke «kunnskapsaksen» som strekker seg fra Marienlyst til Rikshospitalet, med Frederikke som omdreiningspunkt.
- + Skisseprosjektet viser et forslag til hvordan anlegget og enkeltbyggene kan utvikles, både sammen og hver for seg.
- + Utredningen skal nå behandles grundig internt på UiO før man beslutter hvordan prosjektet skal videreføres.
- + Foreløpig prislapp er på rundt 800 millioner kroner.

Kilde: UiO



Alt på (r)ett sted: Arkitektene vil samle alle studenttjenester i ett og samme hus, Kristian Ottosens Hus. Dette har vært et spesielt viktig ønske for studentene, forteller arkitektene. – Studentene er jo de som er på bakken og derfor kjenner forholdene best, sier Johnsen.

sieres?

– Til syvende og sist er det universitetsledelsen og -styret som bestemmer prioritering og finansiering. Det er også viktig å ha en god prosess mot økonomiavdelingen ved UiO for hvordan vi kan finansiere dette, sier Skogen.

Tidligere har nemlig UiO fått

støtte til oppgradering av andre universitetsbygninger gjennom en egen ordning for midler til vedlikehold av universitets- og høyskolebygg som tildeles via Kunnskapsdepartementet.

Saken fortsetter på neste side →

Siden 2016 har UiO høvet inn totalt 155 millioner kroner til oppgradering av bygg.

Men denne ordningen ble fjernet i Statsbudsjettet for 2022. I en e-post til Universitas oppgir Kunnskapsdepartementet at ordningen ble avvirket for å kunne «prioritere andre formål i budsjettet», og at det er for tidlig å si noe om denne vil gjeninnføres senere eller ikke.

Vil bygge i 2025

Uansett kommer det ingen nye midler gjennom denne ordningen i år, påpeker Skogen.

– Så det er jo en liten utfordring. Universitetet finansierer uansett mye selv, men om det er statens eller ens egen lommebok, er det snakk om prioriteringer. Derfor er det også veldig vanskelig å si noe om når dette vil stå ferdig, sier han.

– Det er finansiering som er den største utfordringen. Og det er derfor fint at man kan dele det opp i ulike faser og etapper og ta det «bit for bit».

– *Kan du likevel si noe om når du ønsker at det skal stå ferdig?*

– Hvis en sier det er et helt ideelt prosjektløp – og det er det jo sjelden – så kan en kanskje begynne å starte med den første delen av prosjektet i 2025. Alle ønsker jo å gjøre så mye som mulig på så kort tid som mulig, og særlig Frederikke har uansett behov for skikkelig oppgradering.

Må unngå en evig byggeplass

Altså vil oppgraderingen av Frederikke ta tid, uansett hvor relativt det konseptet er. Og inntil videre ligger Problemveien fremdeles stille og pandemiforlatt med et mylder av tomme parkeringsplasser og en baksidefasade pyntet med søppelcontainere. Det er vanskelig å se for seg at det her om noen år vil være yrende byliv i kunnskaps-hovedstadens ånd.

– Så må man jo prøve å unngå at hele Frederikke bare blir liggende som en byggeplass i flere år, sier arkitekt Roalsø som peker mot baksiden av mellombygget der arkitektene ønsker en ny passasje og et studentenes høyhus som skal koble universitetslivet sammen.

– En evig byggeplass tror jeg tar knekken på alt som eksisterer av studentliv her.

– *Ja, jeg er jo litt glad dette ikke skjer i min tid, for jeg er ikke så keen på bråk på lesesalen med drilling 24/7.*

– Nei, man må finne gode erstatningsarealer også, og det er noe vi har begynt å se litt på nå i slutfasen, påpeker prosjektleder Opheim.

– Og så må man ha et bevisst forhold til når ting skjer, så man prøver å unngå og legge de verste og mest støyende byggefaserne i eksamensinnspurten, legger Roalsø til.

universitas@universitas.no



Fritt fram: Poenget med passasjen er å åpne for gjennomfart og flere gjennomganger som knytter campus og resten av byen tettere sammen.



Studentenes høytår: Professorer og rektorer har i sine høytår kikket ned på studenter som vandrer rundt på universitetsplassen. Nå kan studentene (kanskje) kikke ned på dem.



SKISSE: RODEO, REBUILDING



Studentenes polis: Akkurat som grekerne i antikken får nå oslostudentene sitt eget agora. Hvor skillelinjene for markeds plass og kunnskapsforum i framtidens Oslo Science City går, gjenstår å se.

SKISSE: RODEO, REBUILDING

Enda et studenthus?

Arkitektene legger til rette for studentdemokratisk høyborg. Studentparlamentet er skeptiske til å flytte inn.

Studentenes hus

tekst Ine Schwebs og Nima Salimi

Linnea Barberini, som er studentrepresentant for Frederikke-prosjektet, mener studentene har fått stor plass i utviklingen av skissen. I likhet med lederne for studentutvalgene, listelederne og studenttidretten, har hun gitt innspill på studentenes vegne.

Blant annet har hun trukket frem steder å oppholde seg hvor man ikke *må* kjøpe mat, og flere steder å lese. I tillegg har hun tatt opp behovet for flere foreningslokaler, forteller hun til Universitas.

– Slik det er nå, er det mange foreninger som ikke har noe sted å være, som booker grupperom eller klasserom hvor det kanskje ikke er plass eller tilrettelagt for aktivitetene de skal gjennomføre, sier hun.

Videre forteller Barberini at flere av studenttilbudene stenger i 15-tiden, før studentene er blitt ferdige med forelesninger. Hun sier det er mange studenter med behov for tilbud som varer lenger, og andre tilbud enn det som finnes i dag.

– For å ha noe å gjøre, har det

lenge vært vitsing om å ta i bruk Wax on Wax off som var i nærheten, humrer hun, og viser til skjønnhetsklinikken som tidligere lå i Frederikke-bygningen.

Penthouse bar og språkkafé

Av andre studentaktiviteter trekker hun frem møteplasser for internasjonale studenter og det foreslåtte høyhuset som viktige.

– Det har vært gjennomgående at internasjonale studenter ikke har hatt noe sted å møtes. Det finnes for eksempel ikke språkkafé på campus. I tillegg er det foreslått et eget høyhus til studentaktivitet, som jeg sier ja takk til, sier hun.

– Der er det planer om at man skal ha bar i de øverste etasjene og fylle bygget med studentaktivitet og studentpolitikk – rett og slett liv – noe som hadde vært kjempegøy.

På spørsmål om prosjektet har noen mangler, forteller Barberini at arkitektene har tenkt på «alt», men at prosjektets sluttresultat vil bestemmes av de neste fasene, hvor universitetsledelsen skal bestemme seg for hvilke deler av skissen de vil iverksette. Likevel presiserer Barberini at det ikke er for sent å påvirke prosessen.

– Hvis man har sterke tanker om noe som mangler, så kan man kontakte Studentparlamentet og spille det inn, sier hun.

Vil ikke ut av Villa Eika

Ambisjonen for Frederikke-skissen er også at den skal gli rett inn i innovasjonsprosjektet Oslo

Science City, som har som mål å skape et innovasjonsdistrikt fra sentrum og hele veien til Gaustad – gjennom campus på Blindern. Med et nytt tårn dedikert ene og alene til studentdemokrati, har det under høstens innspillmøter blitt foreslått å flytte Studentparlamentet ut av den historiske sveitservillaen Villa Eika.

Det er ikke Jørgen Hammer Skogan som leder Studentparlamentet (SP) spesielt positiv til.

– Foreningslokaler synes jeg er et glimrende bruk av nye arealer, så det støtter jeg opp under. Men det har vært noen runder på mulighetene for å flytte studentparlamentet ut av Villa Eika, og det har vi motsatt oss sterkt, sier Skogan.

Han har vært med på innspillmøter under prosessen i høst.

– Studentparlamentet har vært tydelige på at den lokasjonen er så sentral i et så åpent område på bakkeplan og ligger godt til for studenter som kommer med t-banen til campus. Det er allerede et perfekt sted for oss å være synlige og tilgjengelige. Vi er veldig positive til bruken av tårnet til studentdemokratiske formål, men vi ønsker ikke å flytte inn der.

Han legger likevel til: – Men studentdemokrati er mer enn bare oss i Villa Eika, og det hadde vært fint med egne lokaler som kan sette de delene i rampe-lyset.

Flere studenthus

Det er allerede lagt planer for et nytt studenthus i St. Olavs gate 23, som Studentsamskipnaden SiO kjøpte for 290 millioner kroner i fjor og håper å åpne for studenter høsten 2023.

– *Trenger vi enda et studenthus? Vi har jo også allerede Chateau Neuf?*

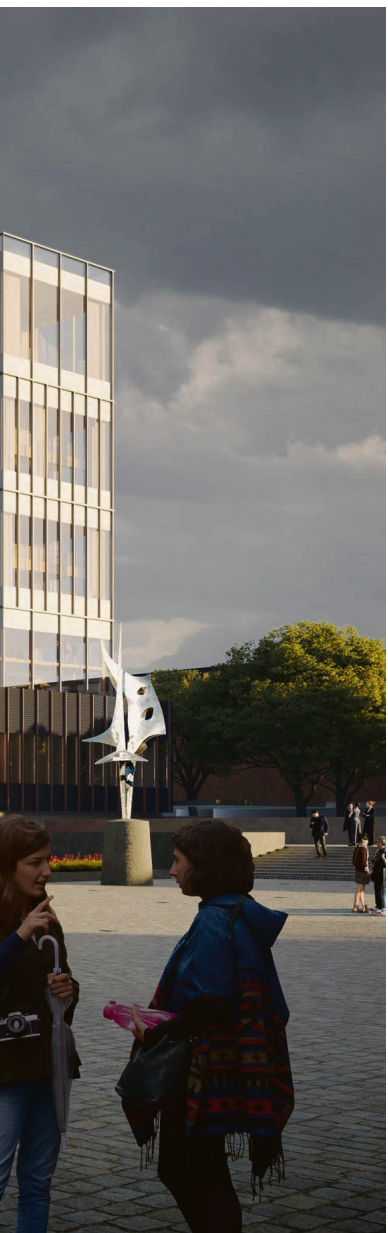
– Det er viktig at man i det videre arbeidet med prosjektet involverer bredt og grundig de aktørene som kan bli påvirket. Man kan ikke bare seile av gårde og så la noen stå igjen på havna. Chateau Neuf må også bli involvert og hørt her, da tror jeg også prosjektet til syvende og sist vil bli bedre. Jo mer dialog, jo færre konflikter vil vi ende opp med, sier Skogan.

Leder Maika Marie Godal Dam i Velferdstinget (VT) mener man må vektlegge de ulike studenthusenes unike muligheter.

– Man dekker jo ulike behov med de ulike husene. Chateau Neuf har for eksempel en storsal, som verken det nye studenthuset i St. Olavs gate eller høyhuset på Frederikke vil ha, sier hun.

Nesten 1 av 10 innbyggere i hovedstaden studenter, påpeker Dam.

– Møteplasser er et stort behov blant studenter i Oslo. Du får ikke proppet inn alle de i *ett* lokale. Jeg tenker at alle tilskudd er positive, og at tilbygget på Frederikke først og fremst vil ha noe eget for seg for UiO og studentene der, sier hun.



SKISSE: RODEO, REBUILDING



Koronautbrudd på studenthjem

Stille på sovesalen: Blindern Studentehjem preges normalt av mange arrangementer og aktiviteter.

Syv studenter sitter i isolasjon på Blindern Studentehjem. – Vi har god oversikt over situasjonen, sier daglig leder, Gro Osland.

Korona

tekst Ingrid Vanebo
foto Emma Bjørgan Dalen

I oktober 2020 ble Blindern Studentehjem rammet av noe som den gang var et stort koronautbrudd, hvor ti personer ble bekreftet smittet. Nå har smitten funnet veien tilbake til studenthjemets korridorer, men i et samfunn med proporsjonalt mye høyere smittepressur.

Daglig leder ved Blindern Studentehjem Gro Osland forteller på telefon til Universitas at det er syv beboere som er smittet med koronavirus. De sitter nå i isolasjon. I tillegg sitter flere i karantene mens de venter på svar på PCR-test.

– Vi har egne isolasjonsboliger der beboerne har hvert sitt rom med eget bad og egen inngang, og her får de servert mat, sier hun.

Studenthjemmet har syv isolasjonsboliger, og per tirsdag 25. januar er kapasiteten sprengt. Dersom det blir flere smittede vil smittevernkontoret hjelpe til med å skaffe boliger.

Fire beboere avslutter isolasjonsperioden onsdag 26. januar. Da vil det være ledig kapasitet igjen, ifølge den daglige lederen.

Fokus på smittevern

Osland har daglig kontakt med beboerne som er smittet, både via telefon og når hun serverer dem mat, med god avstand selvsagt.

– Jeg tror ikke isolasjonen er et

stort problem for dem, annet enn at det er kjedelig. De får nok dagene til å gå. Det er nok ikke rosenrødt, men vi følger opp så godt vi kan, sier hun.

Hun forteller at de ikke vet hvor smitten kommer fra, men peker på at det er stort smittetrykk overalt og at det nå er vanlig at smitteveier er ukjente.

Det er umulig for alle å holde orden på koronasmitten, og den dukker opp overalt

Gro Osland, daglig leder på Blindern Studentehjem

– Vi jobber iherdig med å hindre smitte, men om vi alltid lykkes tror jeg ikke. Det er umulig for alle å holde orden på koronasmitten, og den dukker opp overalt. Vi opplever at vi har god oversikt over situasjonen, og vi har gode systemer for håndtering, sier Osland.

Hun har ikke informasjon om de smittede har beveget seg på campus tilknyttet noen av hovedstadens læresteder.

På spørsmål om hvordan de arbeider med smittesporing og -håndtering, svarer daglig leder følgende:

– De som sitter i isolasjon har direktekontakt med smittevernkontoret. De har blitt pålagt av smittevernkontoret til å ta kontakt med sine nærkontakter og dette blir fulgt opp der.

– I matsalen er det begrenset med hvor mange som kan spise samtidig, og vi følger regler om bruk av munnbind og avstand, sier hun.

Livet på Blindern Studentehjem preges normalt av mange arrangementer og aktiviteter, men Osland forteller at dette tilbudet i stor grad er redusert for tiden:

– Vi ønsker at vi snart kan omgås på normal måte. Det har vært veldig begrenset med arrangementer og aktiviteter. Vi skulle blant annet hatt en fest i februar som har blitt avlyst, og vi har enda ikke startet med bar-aktiviteter.

er lagt til rette for at studentene skal kunne kommunisere sine interesser og ønsker, sier Eian.

Eian trekker også frem at sosiale aktiviteter er viktig for beboerne på studenthjemmet:

– Arrangementer og tradisjoner er en viktig del for oss som bor på Blindern Studentehjem, så vi ser på muligheter for å gjennomføre det som er mulig innenfor reglene. Vi har løpende dialog mellom studenthjemmets foreninger og administrasjonen, samt kollegiet når det er naturlig.

Samarbeider med bydelen

– Vi jobber tett med bydelsoverlegen og tar kontakt med dem når vi har spørsmål. Vi hadde et stort smitteutbrudd for ett og et halvt år siden, og siden dette har vi hatt et godt samarbeid med dem, sier Gro Osland.

Hun roser bydelen for hvordan de følger opp smitte ved studenthjemmet:

– Bydelen gir oss god hjelp. Ettersom bosituasjonen hos oss er annerledes enn mange andre steder opplever vi at bydelen prioriterer oss.

universitas@universitas.no



På 'an igjen: Daglig leder ved Blindern Studentehjem Gro Osland mener de håndterer smitten godt. Det er snart halvannet år siden studenthjemmet hadde et lignende utbrudd.

Oslomet-ansatt dømt for politivold under Sian-demonstrasjon



Dømt: En Oslomet-ansatt ble dømt for politivold, men fikk mildere straff enn antatt på grunn av politiets opptreden under hendelsen.

Kvinnen i 30-årene kastet seg på ryggen til en politimann etter vennen ble lagt i bakken. Tingretten har kritisert politiets opptreden.

Politivold

tekst Live Tronstad
foto Emma Bjørgan Dalen

På tampen av sommeren deltok kvinnen på en motdemonstrasjon mot den anti-islamistiske og høyreekstreme organisasjonen «Stopp islamiseringen av Norge», forkortet Sian.

Det som i utgangspunktet så ut til å være en fredelig motdemonstrasjon, eskalerte raskt:

«Tiltalte har erkjent at hun da kastet seg over ryggen på den ene politibetjenten i et forsøk på å få betjenten bort fra vennen som var lagt ned i bakken.»

Det framkommer av dommen som ble avsagt i Oslo tingrett 9. desember.

– Det er aldri morsomt å bli straffedømt, men når det ble som det ble, er hun tilfreds med resultatet, sier kvinnens advokat Øivind Sterri til Universitas.

Dømt for politivold

Det var mange politibetjenter til stede for å sørge for ro og orden under demonstrasjonene, fremkommer det av dommen. Politiet hadde fått beskjed om at det hadde pågått lovbrudd under demonstrasjonene, og at de skulle pågripe de aktuelle demonstrantene.

«Flere demonstranter forsøkte å forhindre pågripelsen, hvilket eskalerte en i utgangspunktet fredelig demonstrasjon.»

Blant de pågrepne var en av den dømte kvinnens venner, som ble lagt i bakken av politiet. Det var da hun kastet seg på ryggen til en politimann.

Kvinnen mente hun handlet i nødverge, men dette ble avvist av tingretten. Hun ble dømt for overtredelse av straffeloven paragraf 155 som omhandler «Vold, trusler, skadeverk eller annen rettsstridig adferd mot offentlig tjenesteperson». Overtredelser kan straffes med bot eller fengsel inntil tre år.

Kritiserer politiets opptreden

Flertallet og mindretallet i tingretten var derimot uenige om hvordan vedkommende burde straffes.

Flertallet mener nemlig at det foreligger «utilbørlig forhold fra politiets side». Det har da blitt lagt vekt på vitnebeskrivelser, samt to videoer som ble brukt som beviser i tingretten. Dette beskriver flertallet som de utilbørlige forholdene, i dommen:

«Flertallet viser til at demonstrantene i utgangspunktet var fredelige før politiet rykket inn, og at flere demonstranter ble lagt ned i bakken uten at det var tydelig for dem hva som var politiets formål. Maktbruken fremstår som en unødvendig og uforholdsmessig reaksjon på det som først og fremst var verbal konfrontasjon fra demonstrantenes side.»

Flertallet har også vektlagt vitnebeskrivelsen fra kvinnen hvor hun har uttalt at hun aldri har opplevd lignende opptreden fra politiet, når hun har deltatt i demonstrasjoner tidligere.

Kvinnen ble dømt til 30 timers samfunnsstraff, samt å betale saksomkostninger på 2000 kroner.

Maktbruken fremstår som en unødvendig og uforholdsmessig reaksjon på det som først og fremst var verbal konfrontasjon fra demonstrantenes side

Utdrag fra dommen

Aksepterer dommen

Advokat Sterri informerer at de ikke vil anke dommen, og at hans klient aksepterer dommen.

– Det er fordi utgangspunktet for den type lovovertrødelse er ubetinget fengsel. Rettens flertall har her kommet frem til at hun skal få alminnelig samfunnsstraff, basert på politiets opptreden.

Ubetinget fengsel vil si at vedkommende må sone straff i fengsel. Det er i motsetning til betinget fengselsstraff, hvor dømte slipper å sone fengsel dersom vedkommende oppfyller visse betingelser.

Ifølge Sterri er det sjeldent retten kommer frem til at politiet har opptrådt «utilbørlig» slik det fremkommer av dommen.

Påtalemyndigheten har også godtatt dommen, og vil ikke anke beslutningen, opplyser politiadvokat Anders Valen Mørland.

På spørsmål om hvordan de stiller seg til dommen opplyser politiadvokaten at Politiet ikke bruker å kommentere en rettskraftig dom, unntatt i spesielle tilfeller. En dom er rettskraftig når begge partene har opplyst at de ikke vil anke.

«Påtalemyndigheten foretar alltid en helhetlig vurdering av om en dom skal ankes eller ikke, og har i dette tilfellet kommet til at dommen godtas», skriver han i en e-post.

universitas@universitas.no

STUDENTER FÅR STRØMSTIPEND PÅ 3000 KRONER:

– Helt nødvendig

På tide: Leder i Norsk studentorganisasjon Tuva Todnem Lund har lenge krevd at strømstøtten må gis som rent stipend. Nå har hun fått viljen sin.

Studenter har lenge ventet på strømstøtte. Nå skal en ordning forhåpentligvis være på plass i løpet av neste uke.

Strømstipend

tekst Renate Karlsmoen
foto Isabel Svendsen Berge

Mandag vedtok Stortinget at studenter kan søke om et strømstipend på 3000 kroner, som en del av en større krisepakke.

I utgangspunktet foreslo Regjeringen at strømstøtten skulle gis som 40 prosent stipend og resten lån. Forhandlingene mellom regjeringspartiene og SV resulterte derimot i et fullt stipend på 3000 kroner.

Leder av Norsk studentorgani-

sjasjon (NSO) Tuva Todnem Lund er glad for resultatet.

– Mange har vært bekymret for å ta opp ekstra lån, så vi er veldig fornøyde med at støtten kommer som rent stipend. Det gjør at mange kan senke skuldrene og slappe av litt når det kommer til strømregningene fremover, sier hun til Universitas.

Ikke helt fornøyd

Todnem Lund sier at strømstipendet ikke løser alt, men at det er en god start som kan bidra positivt for mange.

– Studenter hadde aldri slitt så

mye med å betale strømregningene hvis studiestøtten hadde vært til å leve av i utgangspunktet, påpeker hun.

Før jul leverte NSO en liste på fire krav til stortingspartiene. Ett av kravene var at strømstøtten skulle komme som stipend.

– Akkurat det har de levert på, sier NSO-leder Tuva Todnem Lund, og legger til:

– Men vi forventet også at strømstøtten for studenter skulle være like lenge som strømprisene er unaturlig høye, og at den skulle dekke de faktiske merkostnadene.

For mange studenter er merkostnadene mer enn 3000 kroner. I tillegg kommer stipendet som en engangsutbetaling.

– Det er altså konkrete ting som mangler, konkluderer Todnem Lund.

– Et krav fra SV

Kari Elisabeth Kaski, som er stortingsrepresentant for Sosialistisk Venstreparti (SV), var en av pådriverne for strømstipendet.

– Det var særlig viktig for oss at hele summen av strømstøtten skulle bli stipend. I forhandlinge-

– Vi er opptatte av at studentenes økonomi må forbedres. Studentene har betalt en veldig høy pris i reelle kroner og øre, men også ellers i overført betydning under pandemien, mener Kaski, og legger til at hun er glad for at saken fikk gjennomslag.

Det er altså konkrete ting som mangler

Tuva Todnem Lund, leder i Norsk studentorganisasjon (NSO)

ne var dette en prioritert sak hos SV, sier hun.

Strømstipendordningen ble lagt fram som et krav fra SV, ifølge Kaski. Det måtte regjeringen gå med på for å få flertall i Stortinget.

Snart i mål

Også utdanningspolitisk talsperson for Arbeiderpartiet (Ap) Elise Waagen er fornøyd med resultatet. Hun understreker at partiet står inne for endringene

Fire på campus

Strømsstipend

tekst Renate Karlsmoen
foto Emma Bjørgan Dalen



Ildrid Kvande (20), bachelorstudent i farmasi på Oslomet

– Jeg bor i kollektiv med strøm inkludert.

– *Hva synes du om at studentene nå kan søke om strømstipend?*

– Det er jeg veldig positiv til! Ordningen høres jo bra ut.

– *Hvordan tror du strømstøtten kan hjelpe studentene?*

– Jeg tror det vil være nyttig. Det er ikke strøm en student helst vil bruke penger på når man sliter nok med økonomien fra før av.



Lilli Andrea Hjulstad (24), masterstudent i markedsføringsledelse ved BI

– Jeg bor med en venninne i en bitteliten leilighet. I desember bodde jeg alene, og måtte betale for alt selv. Jeg var nesten ikke hjemme, og hadde på varmeovnen i tre timer om kvelden. Strømregningen kom på 1600 kroner for 32 kvadrat.

– *Hva synes du om at studentene nå kan søke om strømstipend?*

– Det er veldig bra. Studenter i Oslo får allerede lite støtte i forhold til hvor dyrt det er å bo her. Så det synes jeg er på sin plass.

– *Strømstøtten vil komme som et engangsbeløp på 3000 kroner. Hvordan tror du dette vil hjelpe?*

– Altså, det kunne gjerne vært mer. Strømmen er dyrest i det kalde vinterhalvåret, fra november til mars, og støtten er ikke så stor. Det hjelper selvfølgelig, og det er veldig bra med stipend, spesielt når korona gjør det vanskelig for mange.



Emil Nikolai Stang (25), studerer tekst og skribent på Westerdals

– Jeg bor alene i egen leilighet, og er ekstremt sparsommelig med strøm. Jeg bruker ikke varme, og forventer heller at leilighetene rundt skal varme opp. Strømregningen kom på 600 kroner. Det er ikke optimalt, for jeg sover med hettegenser.

– *Hva synes du om at studentene nå kan søke om strømstipend?*

– Det er kjempefint! Strømregningene har blitt altfor dyre generelt, selv om jeg har klart å dukke unna.

– *På hvilken måte tror du strømstøtten kan hjelpe studentene?*

– Jeg tror det vil hjelpe veldig økonomisk, og gjøre at de får råd til mer enn pakker med Yum-yum-nudler.



Tobias Nåheim (21), studerer utviklingsstudier på Oslomet

– Jeg bor i studentbolig og har strømmen inkludert.

– *Hva synes du om at studentene nå kan søke om strømstipend?*

– Det er veldig greit, som student bør det komme som et stipend fremfor lån. Du skal ikke trenge å være redd for at studie-støtten ikke er nok, eller å gå rundt med økonomien i bakhodet.

– *Hvordan vil strømstøtten kunne hjelpe studentene?*

– Jeg tror det vil hjelpe på en positiv psykologisk måte. Man kan fokusere mer på studiene istedenfor økonomi og strømforbruk.

universitas@universitas.no

Studentenes strømstipendordning

- + 24. januar vedtok Stortinget at studenter kan søke om et strømstipend på 3000 kroner. Dette kommer som en engangsutbetaling.
- + I utgangspunktet var strømstøtten ment å bli gitt som et stipend på 40 prosent med de resterende 60 prosentene som lån.
- + Strømstipendet skal dekke strømgifter for studenter på universiteter, høyskoler, fagskoler og voksne elever i videregående opplæring.
- + Stipendet kommer i tillegg til kompensasjonsordningen som gjelder for alle husholdninger, der forbrukerne automatisk får fratrukk på strømregningen.

Kilde: Stortinget og Lånekassen

som kom gjennom forhandlingene i Stortinget.

«Mange studenter har det tøft økonomisk til vanlig, og høye strømpriser og deltidsjobber som i flere runder har vært rammet av pandemi, gjør situasjonen verre. En ordning med strømstøtte til studenter er helt nødven-

dig», skriver hun i en e-post til Universitas.

Videre opplyser hun om at Lånekassen nå ser på den praktiske gjennomføringen av strømstipendordningen, og at målet er at den skal være på plass i løpet av neste uke.

universitas@universitas.no

I forhandlingene var dette en prioritert sak hos SV

Kari Elisabeth Kaski,
stortingsrepresentant for SV

Tilbudsguiden

AVIS



Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.



DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

PSYKOLOG

Helsehjelp når det passer deg

Digital Lege- og psykologtime, hjemmetest for klamydia, klinikker på Bislet Bad, Vikå og Smestad.

Les mer på kry.no **kry**



Det hjelper å snakke med noen.

Dialog tilbyr timer, kurs og grupper hos psykologer, familierapeut og filosofisk praktiker.

Studenter får 200,- i rabatt pr time på våre samtale tjenester.



Les mer på www.dialog-oslo.no

TILBUDSGUIDEN

Gode tilbud for studenter i Oslo

KLIMA

klimarektor: Ine Schwebs
inejulia@gmail.com 473 31 435

GINA GYLVER (20) SKAL LEDE NU GJENNOM KLIMASØKSMÅLET:

– Endelig er det staten



Blikk mot Norge: Gina Gylver er svært fornøyd med at Den europeiske menneskerettighetsdomstolen har bedt Norge uttale seg om klimaklagen. – Nå rettes verdens blikk mot Norge, og det trenger vi, sier hun.

Det er ingen liten oppgave som venter den ferske NU-lederen Gina Gylver. Arbeidet med klimasøksmålet har inspirert henne til å studere juss.

Klimajuss

tekst Stine Gudmundsen Bergo
foto Sindre Deschington

– Det er masse gode idealistiske advokater som er helt uvurderlige for oss. Så det å kunne være en av dem, få aktivister ut av fengsel eller saksøke oljeselskaper, er noe jeg vil bruke livet på, sier Gina Gylver til Universitas over Zoom.

20-åringen tok over ledervervet i miljøorganisasjonen Natur og Ungdom (NU) denne måneden. Bare noen dager tidligere kom nyheten hun har ventet på: Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) i Strasbourg krever at Norge svarer på klagen hun sammen med fem andre aktivister, NU og Greenpeace sendte til domstolen i juni

i fjor.

Klagen hevder at ny oljeboring i sårbare områder i Barentshavet bryter med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK), som gir rett til liv og privatliv (se faktaboks).

I to år skal hun lede organisasjonen gjennom det som muligens kan ende i en dom mot Staten. Med fulltidsjobb som klimaaktivist er studietiden satt på vent. Men når hun er ferdig som NU-leder, vil Gylver studere juss.

– Det har jo klimasøksmål vært med å påvirke, sier hun.

– Du har fått mersmak på jussen av denne saken?

– Ja, og det er litt utrolig, med tanke på at vi har tapt og tapt, sier hun og ler, før hun legger til:

– Men vi har vunnet mye samtidig.

Staten på tiltakebenken

Alt startet sommeren 2016, på et loft på NUs sommerleir, da Gylver var 15 år. NU vedtok at de skulle saksøke den norske staten. Sammen med Greenpeace, mente aktivistene at ny oljeboring i Arktis brøt med Grunnlovens miljøparagraf, § 112, som gir

som må svare for seg



Denne saken åpner veien for flere lignende saker, som kan gi oss rettsvernet vi ikke har

Gina Gylver, leder i Natur og ungdom

menneskerettigheter. Denne saken åpner veien for flere lignende saker, som kan gi oss rettsvernet vi ikke har, sier NU-lederen.

Mange i NU kjenner nå på at «the tables have turned», tror Gylver.

– Gjennom hele rettssaken, særlig i starten, var det noen som avfeide det som et sirkus-stunt som ikke hadde noe i en retts-sal å gjøre, sier hun.

– Endelig er det staten som må sitte på tiltalebenken og som må svare for seg.

Jussprofessor: – Høyesterett sviktet

EMD har gitt den norske klimaklagen status som «impact case». Det betyr at saken gjelder påstander om rettighetsbrudd som EMD ikke har tatt stilling til før.

Det betyr også at saken kan få stor betydning for det norske og europeiske retts-systemets tolkning av menneskerettigheter i framtiden.

– Om EMD avsier en dom mot Norge, blir det virkelig et taktskifte, ikke bare i det norske rettsystemet, men også i andre europeiske land, sier jussprofessor Beate Sjøfjell ved Universitetet i Oslo.

Hun er en av flere jussprofessorer som har stilt seg kritiske til dommen fra Høyesterett, og er fornøyd med at klimaklagen nå er til behandling i EMD.

– Det viser at de følger med i tiden og prioriterer saker etter hva som er de store menneskerettighets sakene nå, sier hun, og legger til:

– I motsetning til Høyesterett, som sviktet fullstendig i klimasøksmålet.

Dersom EMD dømmer Norge, går saken videre til Europarådets ministerkomité som skal sørge for at Norge følger opp dommen. Deretter må den norske regjeringen finne ut av hvordan de skal ta stilling til den.

– Alt dette kommer helt an på dommen. EMD overlater i utgangspunktet ganske mye til nasjonal diskusjon om hvordan nasjonen skal oppfylle en dom.

Sjøfjell håper på seier for saksøkerne.

– Hvis utdelingen av lisensene (i Barentshavet, journ.anm.) var et brudd på EMK, er det vanskelig å se for seg at det ikke vil ha store konsekvenser for norsk klima- og energipolitikk.

– Prioriterer klimaklagene høyt

De norske aktivistene har sluppet gjennom et nåløy. EMD filtrerer ut 95 prosent av sakene de får.

Det norske klimasøksmålet er den tredje klimaklagen EMD har tatt til behandling. I desember i fjor godkjente de et lignende søksmål fra portugisiske barn og unge, som anklager 33 europeiske land, deriblant Norge, for å forsterke klimakrisen. Og i mars i fjor ga EMD grønt lys til saken fra en gruppe eldre sveitsiske kvinner, som anklager Sveits for å bryte innbyggernes menneskerettigheter ved å ha for lave klimaambisjoner.

– Det er fortsatt små tall, men det er likevel verdt å merke seg at EMD prioriterer de første klimaklagene høyt, sier Jenny Sandvig, fagdirektør i Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM).

Men selv om EMD ber norske myndigheter om å svare på klagen, kan den fortsatt bli avvist senere av prosessuelle grunner.

– Hva betyr det da at EMD ber den norske stat uttale seg i saken?

– Det betyr at saken er tatt til behandling og at det åpnes en kontradiktorisk prosess mellom partene før EMD avsier en avgjørelse. Det behøver ikke bety at EMD vil si seg uenig med Høyesterett.

Klimasøksmål doblet i antall

Globalt pågår det nå 1500 klimasøksmål i over 38 land, viser en rapport fra FNs miljøprogram (UNEP). Antall søksmål er doblet fra 2017 til 2020. Sist uke kom nyheten om klimaaktivister i Argentina som saksøker staten for oljeutvinning i Argentinahavet, der blant annet Equinor planlegger et leteprosjekt.

NU-leder Gylver tror det bare vil komme flere klimasøksmål framover.

– Behovet presser seg frem etterhvert som klimakrisen spinner ut av kontroll, sier hun.

Hun tror likevel ikke rettens vei er det eneste pressmidlet aktivister har. Jussprofessor Sjøfjell er enig.

– Det er ikke den veien å gå som vil løse alt. Mange saker blir avvist. Sånn er det med grenseoverskridende spørsmål, sier hun.

Utålmodig

Det har vært fullt kjørt for NU-lederen siden hun overtok vervet 8. januar. NU samler nå troppene for å gjennomføre sivil ulydighet mot gruedumping i Førdefjorden i februar. Regjeringen har nylig tildelt 53 nye letelisenser på norsk sokkel, og Gylver – i likhet med store deler av miljøbevegelsen – er ikke fornøyd.

– 2022 har startet helt forjævelig, kan vi jo si, både for klima og natur, sier hun.

Svaret fra Regjeringen på klimaklagen kommer 13. april.

– Gleder du deg til svaret?

– Nei. Det har jo aldri vært tilfredsstillende å høre på regjeringsadvokaten, og jeg tviler på at å lese svarene kommer til å være det heller, sier Gylver, før hun legger til:

– Men jeg gleder meg til å komme videre. Jeg er ikke en veldig tålmodig person, så dette søksmålet presser tålmodigheten min til det ytterste.

Universitas har vært i kontakt med Regjeringsadvokaten som sier de «tar til etterretning at EMD har stilt spørsmål i saken, og ser frem til å redegjøre for norske myndigheters syn på de spørsmål som er stilt.»

universitas@universitas.no

Dette er klagen

+ Seks aktivister, NU og Greenpeace mener at ny oljeboring i sårbare områder i Barentshavet bryter med artikkel 2 og 8 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK), som omhandler retten til liv og privatliv.

+ Saken reiser også spørsmål ved om de unge klimaaktivistene er indirekte diskriminert ettersom de gjennom sin levetid må bære en uforholdsmessig byrde av skadene klimagassutslippene vil kunne føre til, jfr. EMK artikkel 2, 8 og 14.

+ Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) har bedt den norske regjeringen om å uttale seg om klimasøksmålet innen 13. april 2022.

+ Selv om EMD ber norske myndigheter om å svare på klagen, kan den fortsatt bli avvist senere av prosessuelle grunner.

+ Disse står bak klagen til EMD: Ingrid Skjoldvær (28), Gaute Eiterjord (26), Ella Marie Hætta Isaksen (23), Mia Chamberlain (23), Lasse Eriksen Bjørn (24), Gina Gylver (20), Natur og Ungdom og Greenpeace Norden.

Kilde: Klimasøksmålet / Greenpeace / NIM

oss rett til et sunt og levelig miljø.

Gylver fulgte rettssaken i Tingretten, Lagmannsretten og Høyesterett. Den endelige dommen fra Høyesterett kom i desember 2020, og slo fast at tildelingen av lisenser verken strider mot Grunnlovens miljøparagraf eller mot menneskerettighetskonvensjonen.

– Jeg ble overrasket over hvor forsiktig domstolen var, at den ikke ville ta i menneskerettigheter i det hele tatt, sier Gylver.

Nå håper hun at EMDs behandling av klimaklagen kan påvirke internasjonal juss.

– Klimakampen truer grunnleggende



«Adrian» og «Joakim» studerer – og mikrodoserer

Psykedeliske stoffer som sopp og LSD regnes som ulovlig narkotika i Norge. Likevel mener noen at de kan ha positive effekter.

Jeg fikk en større fascinasjon for verden

«Adrian» (23)

Selvmedisinering

tekst Sofie Kristine Flydal
foto Charlotte Førde Skomsøy

Til vanlig tar «Adrian» (23) 250–300 milligram sopp hver tredje dag. Det har han gjort i perioder fordelt ut over halvannet år.

– Det tilfører livet mitt noe, men ikke sånn at jeg ikke kan klare meg uten.

Fenomenet kalles mikrodosering, og går ut på at man inntar et psykedelisk stoff, gjerne sopp eller LSD, omtrent hver tredje dag, med en dose som tilsvarer en tiendedel til en tjuendedel av en brukerdose. Brukerne gjør dette fordi de mener det har positive effekter på konsentrasjon, kreativitet eller sosial interaksjon. Det er likevel ikke store nok doser til å oppleve hallusinasjoner eller tydelige sanseendringer.

Akkurat nå er Adrian hjemme hos foreldrene sine, og har derfor en pause fra mikrodoseringen. Men når han kommer tilbake til Oslo for et nytt semester med informatikk, har han planer om å gjenoppta praksisen.

Han forteller at han begynte fordi det var noe som manglet. Sett utenfra, gikk ting bra for Adrian. Han hadde en god familie, det sosiale var på plass og studiene gikk bra. Objektivt sett burde han følt seg lykkelig. Men Adrian fikk ikke så mye ut av å mestre ulike aspekter ved livet eller å

lykkes med studiene.

– Jeg opplevde ikke at livet ble mer meningsfullt. Mitt subjektive indre satte ikke pris på det som angivelig skulle være objektivt målbare forbedringer i livet mitt. Dagen hadde mening, men akkurat like mye mening som dagen før.

Studenten heter ikke egentlig Adrian, men ønsker å være anonym fordi det han driver med er ulovlig.

Et veloverveid valg

Da en venn tilbød Adrian å kjøpe sopp av ham, tok det lang tid før han takket ja. Fleinsopp vokser naturlig i Norge, og inneholder psilocybin, som er et psykedelisk stoff som kan gi hallusinasjoner. Adrian ba om å få vente en stund før han tok et valg, og da han omsider kjøpte stoffet, ble det liggende ubrukt i flere måneder. Adrian er lite impulsiv av seg, og vil gjøre nok research før han prøvde ut noe.

– Jeg har en perm med sikkert 100 utskrevne ark om dette, sier Adrian.

Han ble omsider overbevist om at han i det minste kunne prøve. Litt av tiden han hittil hadde brukt på å prestere og forbedre egne ferdigheter ville han bruke på å jobbe med sin mentale helse.

– Jeg innså at i stedet så kunne jeg bruke litt mer tid på å raffinere mitt sinn.

Og det ble altså soppen som skulle hjelpe ham med dette. Adrian for-

teller at en av virkningene han har hatt glede av, er en større nysgjerrighet og fascinasjon for omverdenen.

Det finnes for lite sikker forskning på at de små dosene man bruker i mikrodosering har noen stor virkning på hode eller kropp. Mange som har prøvd ut fenomenet, rapporterer likevel om effekter.

Mikrodosering er imidlertid ikke et nytt fenomen. Den sveitsiske forskeren Albert Hoffmann ga navn til de viktigste psykedeliske soppforbindelsene psilocybin og psilocin, og oppdaget LSD allerede i 1938. Han mente tidlig at stoffet kunne ha potensial som medisin mot blant annet ADHD. Selv mikrodoserte han store deler av sitt liv.

På 50- og 60-tallet ble det gjort utbredt forskning på bruk av LSD og psilocybin som terapeutiske legemidler. Men da stoffene ble assosiert med datidens motkulturbevegelse, ble de strengt regulert i de fleste land, noe som kompliserte forskningen. I 1968 erklærte den amerikanske presidenten Nixon narkotika for å være «samfunnsfiende nummer én», og stoffene ble forbudt i 1970. I dag er stoffene fortsatt forbudt eller strengt regulert i mange land.

Startup-miljøet i Silicon Valley i USA, der blant annet Apple, Facebook og Microsoft har sine hovedkontor, har i de siste årene bidratt til å gi mikrodosering en renessanse. En rekke internasjonale medier som Financial Times, Forbes og Inde-

pendent melder at mikrodosering er utbredt i miljøet.

På nettsteder som reddit.com diskuteres fenomenet flittig blant brukere, der disse blant annet hevder å oppleve bedret konsentrasjon og økt kreativitet. I Norge er det få undersøkelser eller studier som sier noe om utbredelsen av mikrodosering, eller konsekvensene av det. Universitas erfarer at det er flere studenter enn våre kilder som mikrodoserer, men hvorvidt det er en trend, er ikke godt å si.

Ikke en nødvendighet

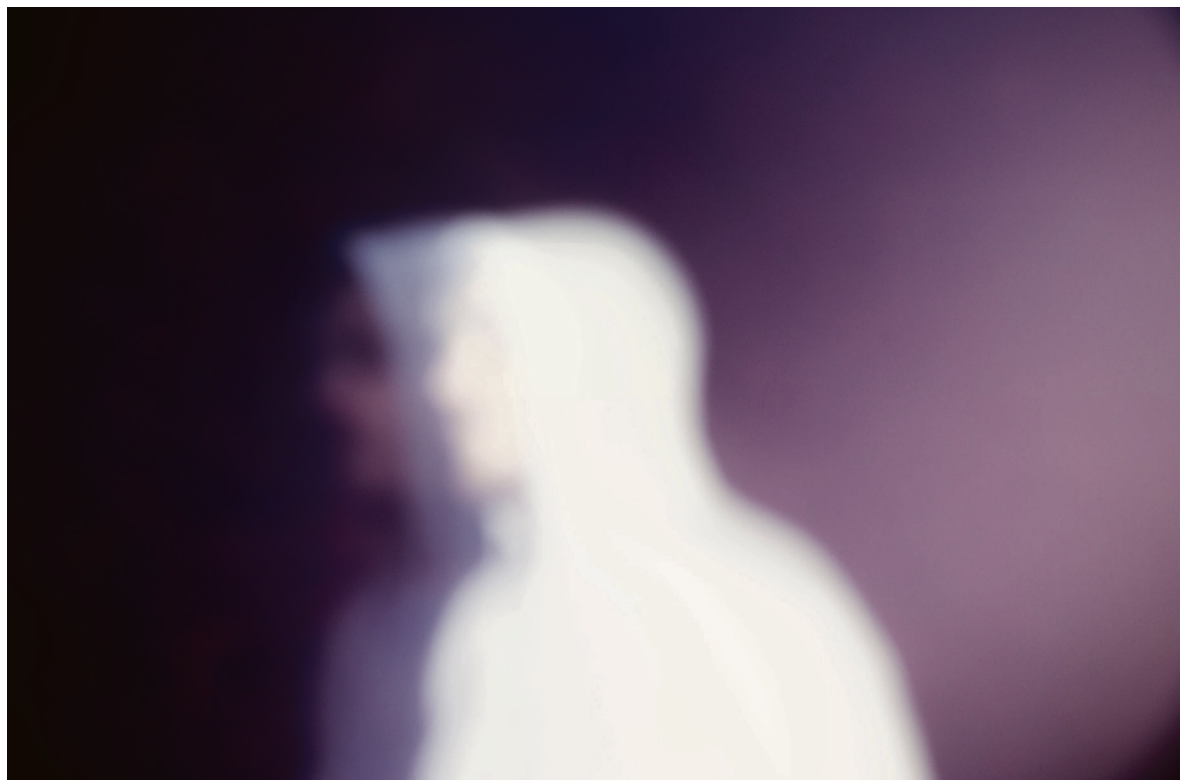
– Jeg ble veldig glad i naturen. Jeg fikk en større fascinasjon for verden. Det å bare gå og tenke over ting, sier Adrian.

Vanlige ting ble litt mer interessante. Personlighetstrekket åpenhet ble betydelig fremmet, forteller Adrian. Han stiller likevel spørsmål ved i hvilken grad det er soppen som har gitt ham mer mening, eller faktorer som at han er mer ute i naturen. Det er vanskelig å vite nøyaktig hvilke konsekvenser stoffet faktisk har, og hva som har placebo eller andre ting som årsak. Adrian tror likevel at det i utgangspunktet var det psykedeliske som vekket interessen hans for å gå tur – om det var stoffet eller naturen som hjalp ham, er mer usikkert.

saken fortsetter på neste side →

Mikrodosering

- + Små doser psykedeliske stoffer, som inntas jevnlig.
- + Tilsvarer 1/20 til 1/10 av en brukerdose.
- + Vanligvis hver tredje dag over lengre tid.
- + Mest utbredt i nisjemiljøer som Silicon Valley.
- + Påstått effekt på blant annet kreativitet, åpenhet og konsentrasjon.
- + Usikkert om den påståtte effekten kommer fra stoffet eller er placebo.



Illegalt: «Joakim» vil være anonym fordi mikrodosering er ulovlig. Det synes han er et overtramp.

Adrian er opptatt av at stoffet ikke skal være en nødvendighet i hverdagen hans. Han vil kun fortsette å bruke det, dersom han vet at han også kan klare seg uten. Og i noen perioder er det mindre praktisk for ham å mikrodosere. Da tar han pause.

– I eksamensperioder har jeg for eksempel tenkt at jeg kun skal fokusere på studiene.

For Adrian blir det da naturlig å stoppe for en liten stund. Men for andre er det akkurat i hektiske faser av studiene at de begynner.

Studiedop

«Joakim» (25) mikrodoserer for det meste i eksamensperioder, for å lykkes i skiptak. Også han ønsker å være anonym, ettersom han forteller om egne erfaringer med det som er ulovlige rusmidler. Han studerer historie, og til vanlig går han på ADHD-medisiner.

– Disse gjør meg mer ensporet og fokusert, men kan også fjerne noe av den kognitive fleksibiliteten jeg trenger.

I hektiske studieperioder tar han derfor en liten dose LSD hver tredje dag, i tillegg til ADHD-medisinene. Han sier dette hjelper ham med å forstå mer abstrakte konsepter, og trekke større linjer når han leser pensum.

Han var skeptisk til trenden i starten, men i en veldig hektisk eksamensperiode tenkte han at han likeså godt kunne prøve det ut. Joakim forteller at det særlig er ettervirkningen av stoffet som gir en positiv effekt på lesingen.

– Du får en virkning som funker i ettertid også. Med mange stoffer er det sånn at du krasjer når du er ferdig. Du blir fyllesyk eller er skikkelig deppa i et par dager. LSD er strake motsatt av det.

Fire dager før vi snakker med Joakim, tok han og samboeren LSD. Ikke en mikrodose, men større mengder for den psykedeliske effekten. Når vi snakker på telefon, forteller han at han fortsatt kjenner virkninger av stoffet.

– Jeg føler meg mye friskere nå, mentalt. Det er en slags etterglød som henger igjen, og det er den du drar nytte av når du mikrodoserer også.

En fare når man mikrodoserer, er å feildosere. Hvis man kjøper en brukerdose eller mer med LSD, og selv skal dele opp i mikrodoser, kan man fort gå på en smell, der stoffet blir skjevtt fordelt i de forskjellige dosene.

– Da kan det fort hende at en mikrodose plutselig ikke er en mikrodose lenger. Og da kan det bli en spennende dag på lesesalen, skal jeg si deg, sier Joakim.

Adrian mener også dette er en fare, og det er nettopp derfor han bruker sopp, som han pulveriserer før han måler dosene nøyaktig opp. Han mener dette er tryggere enn LSD, og gjør det lettere å unngå feildoseringer.

Illegalt

Det Adrian og Joakim driver med, er kriminelt etter norske lover. Er du i besittelse av mer enn én til to brukerdoser narkotika, kan dette straffes med bøter eller opp til seks måneders fengsel.

– Jeg ser på det som overtramp på grunnleggende menneskerettigheter, på retten til tankefrihet. Dette er snakk om



Psykedelisk: «Joakim» bruker LSD i hektiske eksamensperioder.

mitt eget sinn. Du endrer på hvordan hjernen din oppfatter verden rundt seg, du endrer på hvordan du tenker. Ingen har rett til å fortelle deg at du ikke får lov til å ha disse tankene, sier Joakim.

Han mener det er feil at rusbruk skal være kriminelt.

– Jeg synes det er en stor, stor tragedie.

Avkriminalisering og legalisering av diverse rusmidler har lenge vært en fanesak for Joakim. Etter det han erfarer, er det «helt vanlige folk» som både selger og bruker LSD. At disse skal regnes som kriminelle, mener han er helt feil.

Adrian påpeker at det er en tendens i legaliseringsdebatten at man behandler alle narkotiske stoffer likt.

– Det er en uting at man kaster alt i samme kategori, fordi disse stoffene er ganske forskjellige fra hverandre. De burde bli behandlet deretter, sier Adrian.

Han er noe usikker på akkurat hvordan reglementet rundt psykedeliske stoffer burde være, men mener at stoffene burde kunne benyttes under trygge rammer.

– Når det gjelder psykedelika, er nok det mest ansvarlige at man har en slags klinikk, eller en kompetent aktør som kan dele ut stoffene og gi grundig informasjon og veiledning underveis til vedkommende det gjelder.

Det er en slags etterglød som henger igjen, og det er den du drar nytte av når du mikrodoserer også

«Joakim» (25)

Staten sier nei

Statens Legemiddelverk godtar ikke mikrodosering av psykedeliske stoffer til bruk i behandling i dag. Etaten, som ligger under Helse- og omsorgsdepartementet, driver blant annet med godkjenning og overvåking av legemidler i Norge.

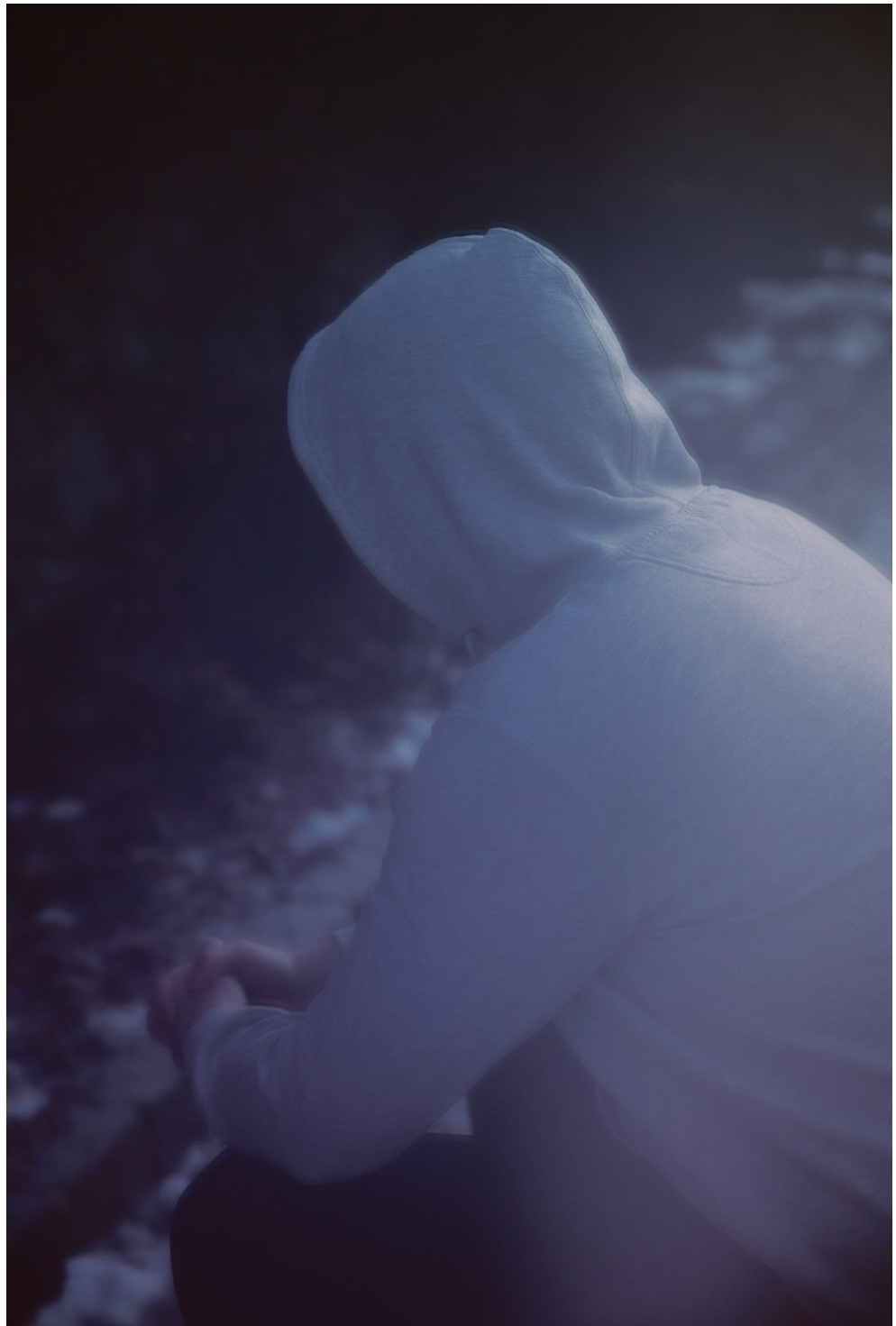
De kan ikke uttale seg om ruspolitiske spørsmål, men forklarer noen av årsakene bak Norges lovverk rundt psykedelika på mail til Universitas:

«Både LSD og psilocybin er internasjonalt regulert av FNs konvensjon om psykotrope stoffer og oppført i konvensjonens Schedule I. Som konvensjonens part er Norge forpliktet til å oppføre stoffer

regulert under Psykotropkonvensjonen i den norske narkotikalistens. Stoffet oppført i konvensjonens Schedule I vil bli oppført i narkotikalistens som et forbudt narkotikum.

Beslutning om oppføring av stoffer i Psykotropkonvensjonen fattes av FNs narkotikakommisjon på grunnlag av utredning og tilrådning fra WHO's Expert Committee on Drug Dependence.»

Samtidig har ulovlige rusmidler tidligere blitt godkjent til bruk i behandling. Helt tilbake til 2013 godkjente Legemiddelverket medisinsk cannabis, og i 2020 ble rusmiddelet ketamin gjort lovlig for bruk i behandling mot depresjon.



Ulovlig medisin

Andreas Wahl Blomkvist er lege i rus- og avhengighetsmedisin, og ga i fjor ut boken *Ulovlig medisin – rusmidler på resept*, der han redegjør for diverse rusmidler som kan ha potensiale som medikamenter.

På telefon forteller han at det finnes spørreundersøkelser og studier der folk som mikrodoserer, rapporterer inn positive effekter av fenomenet. Blomkvist påpeker likevel at disse studiene er noe usikre, fordi det er vanskelig å skille placeboeffekten fra den faktiske effekten. I de få studiene der man har hatt en kontrollgruppe for placebo, er resultatene svært forskjellige.

– Noen studier tyder på at mye eller alt av de positive effektene er placebo. Andre studier tyder på at det har noe positiv effekt på humør.

Samtidig er det få studier som tyder på at mikrodosering har negative konsekvenser. Men Blomkvist påpeker at det ikke er gjort noen større studier som ser på mikrodosering over lengre tid. Man vet derfor lite om langtidseffektene av dette. Dessuten er det forsket alt for lite på mikrodosering, mener Blomkvist.

– Man kan simpelthen ikke si at det er bevist at man får bedre humør eller at man kan bruke det til å bli mer konsentrert.

Psykedelika-assistert psykoterapi

Når det gjelder mikrodosering, mener Blomkvist at man har for lite forskning til å vite om det har noe medisinsk potensial. Men med høyere doser, og under veiledning, er det mye som peker på at dette kan være nyttig. Ting kan tyde på at opplevelser med psykedeliske stoffer i kombinasjon med psykoterapi kan brukes som et verktøy.

– Du kan oppleve at du får innsikter og bedre forståelse av deg selv og dine omstendigheter. I psykoterapi, der du har en samtaleterapeut som forbereder deg på opplevelsen og prøver å overføre noen av innsiktene inn i ditt eget hverdagsliv, har man sett at det kan ha en langvarig og god effekt, spesielt på angst og depresjon.

Det er derimot høy terskel for at Lege-middelverket sier ja til bruk av legemidler i behandling. Dette krever veldig grundig dokumentasjon og forskning. I dag finnes ikke slike studier på psykedelika.

På spørsmål om rekreasjonsbruk, er Blomkvist også skeptisk til det kriminelle aspektet. Han forteller at de har et lavt skadepotensiale i forhold til andre psykoaktive stoffer. Legen mener det ikke finnes én veldig god grunn til å kriminalisere bruken av psykedeliske stoffer, og synes det er problematisk at disse blir plassert i samme kategori som andre narkotiske stoffer.

– De er ikke avhengighetsskapende, de kan for alle praktiske formål ikke medføre overdosedødsfall. Det er et politisk spørsmål om det i det hele tatt burde være kriminelt for en person å velge å innta et stoff som du i utgangspunktet finner i naturen.

Blomkvist forteller at noen narkotiske stoffer er langt mer skadelige enn alkohol, mens andre er mindre skadelige enn alkohol. At disse behandles på lik måte, mener han er unyansert, men en konsekvens av kultur og historiske tilfeldigheter.

Og hva med studenter som bruker psykedeliske stoffer som studiedop? Blomkvist forteller at det er mange som rapporterer om bedret konsentrasjon ved inntak av små mengder psykedelika i hektiske perioder.

Han mener det sannsynligvis er tryggere enn å bruke amfetamin eller ADHD-medisiner ulovlig til samme formål.

– Om det hjelper dem, vet jeg ikke. Men om de tror det hjelper dem, så kan skje.

– Placeboeffekten er en effekt den også?
– Ja, er den ikke det?

kulturredaksjonen@universitas.no

Psykedeliske stoffer

+ Psykedeliske stoffer er hallusinogene stoffer som forandrer sanseinntrykket.

+ Det inkluderer blant annet LSD, psilocybin (virkestoffet i blant annet fleinsopp), DMT og meskalin.

+ Stimulerer serotonin-2A-reseptorer i hjernen.

+ Lite toksiske og lite avhengighetsskapende.

+ Kan finnes naturlig i sopp- og planteriket.

+ Spiss fleinsopp er den eneste hallusinogene soppen som er vanlig i Norge.

+ Psykedeliske stoffer regnes som ulovlige narkotika.

+ I dag foregår det kliniske studier på om LSD kan ha en fremtidig plass i angstbehandling.

Kilde: SNL

Universitas kjenner identiteten til kildene som mikrodoserer i denne saken. De er tilbudt anonymitet, da dette er informasjon Universitas mener er av offentlig interesse, og som vi ikke hadde fått tilgang på uten bruk av anonyme kilder.

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Redd aktør

Tord Kristian Fjellheim Andersen leverer sin siste leder, som ansvarlig redaktør for Tuntreet. Vel blåst og lykke til videre! Tittelen på lederen er «Redd aktør» og teksten handler nettopp om å være en redd aktør, eller en redd redaktør, i Andersens tilfelle. Andersen innrømmer at det har vært skummelt å være redaktør for Tuntreet, men ser likevel tilbake på det som givende: «Å holde på med dette det siste året har formet meg til den jeg er i dag. Redselen er fortsatt med meg, men jeg har kanskje blitt flinkere til å vite når jeg skal høre etter den og når

jeg skal ignorere den», skriver Andersen. Andersen kommer også med en siste oppfordring: «ikke la det du er redd for sette begrensinger for deg. Prøv noe du synes er ubehagelig i dag! Enten det er å utfordre leieprisene, holde Norges største kulturfestival midt under en pandemi eller sende inn en erotisk novelle. Du kommer ikke til å angre!» Jeg er helt enig i at det er viktig å utfordre seg selv og gjøre ting, selv om det kanskje er litt ubehagelig. Men jeg tror faktisk jeg ville angret om noen år, om jeg hadde fått publisert en erotisk novelle i en studentavis i dag.

Langsgående landsbyer

Artikkelen med den fengende tittelen «Fra Ekspert i team til ekspert på Teams» i Under Dusken handler om hvordan det tverrfaglige emnet Ekspert i team (EiT) ved NTNU sliter når undervisningen er digital. I emnet skal masterstudenter arbeide i grupper, eller såkalte landsbyer, og derfor er det kjipt å ikke kunne møtes og samarbeide fysisk. Jeg har full forståelse for at dette er kjipt, men jeg vet ikke om det er noe mer synd på akkurat disse masterstudentene, enn alle andre studenter, som har enda et semester på Teams og

Zoom. Mer interessert blir jeg i å høre hva disse landsbyene egentlig er for noe. I artikkelen er det ingen annen forklaring enn at landsbyer er et annet ord for gruppene, som masterstudentene jobber i. «Vi har nå prøvd å få til en ordning hvor de langsgående landsbyene kan kjøre annenhver uke fysisk fra utgangen av januar og videre utover semesteret», sier Bjørn Sortland, leder for fagseksjonen for EiT til Under Dusken. Ok, men hva er en langsgående landsby? Er det et vandrede gruppearbeid? Hvor går så ferden? Til Nidarosdomen?



ILLUSTRASJON: CHARLOTTE SKOMSØY

Ukas tvitringer:

**Kenneth Kandolf Haug** @KennethKHaug

OK, positive ting: det er faktisk bare åtte dager til januar er over. Det er verdt å ta med seg.

Men hvis vi legger til 28 febuardager, så er det ikke veldig mye å rope hurra for.

**Elin** @eemilieeh

Jeg angret på mange avgjørelser i livet, men få jeg angret så mye på som den at jeg ikke kjøpte sjokolade i butikken tidligere i dag.

Huff! Jeg drømmer om en verden der det er mulig å gå på butikken flere ganger på en dag.

**Mina** @DivaEdwardsen

Om ikke jeg får sjokolade og/eller blomster fra minst én av mine hemmelige beundrere i år så blir jeg skikkelige skuffa altså.

Hos meg pleier det å stå en lang rekke av menn utenfor døren 14. februar. Fra i år godtar jeg kun roser og Kong Haakon-konfekt.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Et stort Öde landskap

Jeg har sett nok. Öde Nerdrum, du utfordres herved til duell om kunstens framtid. Ikke med kårde, men med argumenter.

Petit

Harald Nordbø, journalist i Universitas



Om du skulle finne på å studere kunst, filosofi eller arkitektur, er det et offentlig navn som stadig vender tilbake i diskusjoner om modernitet og klassisisme. Nerdrum-klanens mest profilerte unge skikkelse, Öde Spildo Nerdrum, er blitt en av det unge kunst-Norges viktigste navn i kraft av sin usedvanlige personlighet, sine sterke meninger om klassisk og moderne kunst – og sine konservative, på grensa til reaksjonære meninger om politikk, kjønnsroller og samfunn.

For å ta dette med én gang – jeg er uinteressert i å «angripe» Nerdrum på måten deler av venstresiden gjør i kommentarfeltene. Den som skulle være interessert noe slikt, får kose seg i kommentarfeltet. Nerdrum virker tvert imot som en veldig ålreit og morsom fyr, og en svært interessant skikkelse å ha i debatten – særlig for oss skitne modernister. Uten kommentarer som «ferier er for underklassen», «modernismen ødelegger Oslo» og «en sann kunstner er av

alltid av gammel, edel familie», hadde vi modernister kjedet oss voldsomt. Vi trenger hverandre, Nerdrum.

Liten anekdote. Jeg bor i samme gate som Nerdrum, og en gang så jeg ham spasere nedover Hegdehaugen. Jeg stoppet ham og hilste, nevnte noen felles venner, og nevnte at vi nok er uenige i de fleste spørsmål om kunstsyn. Han pekte på en bygning bak oss (noe usikker på hvilken), og sa: «Så du er en tilhenger av modernistisk estetikk? Synes du altså dette bygget er finere enn dette bygget?» Jeg dro på det, og vi hadde begge dårlig tid (og jeg forsto fortsatt ikke hvilke bygg han snakket om). Samtalen endte der (en liten «hyggelig å møte deg» mener jeg gjorde kort prosess med debatten).

Siden har jeg tenkt grundig på dette, og kommet til følgende beslutning: Jeg er den røde Öde! Jeg og Öde Nerdrum er hverandres speil, to skikkelser i samme by med motsatte verdier, men likevel lignende personligheter. Jeg vil herved utfordre Öde til kunstdebatt-duell.

Alea iacta est – terningen er kastet!

Jeg og Öde Nerdrum er hverandres speil

Skinnet bedrar hos regjeringen



Studiestøtten

Milan Aran, Oslo Unge Høyre
Oscar Husebye, formand i DKSF –
Høyres Studenter Oslo

Sist Arbeiderpartiet var i regjering, var de blant annet kjent for sine «88 løftebrudd». Denne gangen tok det ikke mer enn noen uker før den nye Ap-ledede regjeringen leverte sine første nye løftebrudd. I valgkampen har partiet lovet oss studenter å gjøre det lettere å være heltidsstudent og øke studiestøtten. Håpet om 160 000 kr i året ble slått ned før det var gått en måned.

Studenter går i minus hver måned, og det er krevende å balansere fulltidsstudier og deltidsjobb. I følge SSB jobber

norske studenter nærmere dobbelt så mye som danske og svenske studenter. Som student i Oslo opplever vi å ha liten tid til å gjøre det vi egentlig er her for å gjøre: å jobbe med skole. Støtten i dag er ikke i nærheten av å dekke nødvendige utgifter.

Dagens studiestøtte skaper forskjeller når noen må ofre skole for å få råd til å betale regninger. I tillegg skaper for lav studiestøtte unødvendig mye stress, fordi vi sliter med å få dagene til å gå rundt. Annenhver student sliter psykisk, og et viktig middel for å hindre dette kan være å lette på det økonomiske presset.

Studentene har vært tydelig om kravet. Opposisjonen har vært tydelig at dette lå i planene for høsten. Likevel velger regjeringen å snu ryggen til oss studenter.

Dersom vi har en ambisjon om å skape de beste forutsetningene for å lykkes i Norge, trenger vi en regjering som faktisk innfrir det de lover. Studentene er fremtidens skattebetalere og fortjener en regjering som tar oss seriøst. Den forrige rødgrønne regjeringen var mestre i løftebrudd: vi håper å vegne av oss studenter at denne ikke tar opp kampen.

debatt@universitas.no

Dagens studiestøtte skaper forskjeller når noen må ofre skole for å få råd til å betale regninger

Ukas sitat:

Her er ingen vinnere, her er alle tapere

Ragnhild Aaberg Stenvik medvirket i Tuntreet sin store te-test. Panelet var hard i sin dom, og leseren blir nok skuffet dersom målet var å få en ny te-favoritt av å lese denne artikkelen.

Ja, vi elsker også brødmat



Kantinemat

Ida Austlid, leder av SiO Mat og Drikke

Kjære Aadne som etterlyser mer brødmat på Frederikke. Vi er helt enig med deg i at det er lite som kan måle seg mot en skikkelig god baguette. Frederikke spiseri er det største serveringsstedet på UiO, hvor man møtes på tvers av campus. Historisk har vi solgt lite baguetter her. Pandemien, og færre studenter og ansatte på campus, gjør at vi dessverre har et begrenset utvalg for øyeblikket, og vi skal heller ikke bidra til matsvinn. Vi fokuserer på gjenbruk av ingredienser slik at poteter fra dagen før kan bli

med i en deilig frittata, eller focaccia til brødkrutonger. Vi gleder oss til å tilby et godt og bredt tilbud når det er mulig.

I løpet av februar lanserer vi nye baguetter og sandwicher, og vi ser frem til å tilby dette til gjestene våre også på

Frederikke. Forhåpentlig har mange flere kommet tilbake til campus og vi kan tilby enda mer påsmurt her også! Vi ønsker å lage noe for enhver smak, og tilbyr også med vegetariske og plantebaserte pålegg. Vi garanterer sabla gode baguetter! Inntil dette finner du et utvalg av baguetter på Union Blindern, vegg i vegg med Frederikke.

Det er viktig for oss og studentene at stedene våre kan holde åpent og være en sosial møteplass.

Vi garanterer sabla gode baguetter!

debatt@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: [Saga Eline Jonsson Hoff](#)
anmeldelser@universitas.no 980 81 334

Bok:

Detaljert og forfriskende om unge, sinte menn

Carline Tromps *Kulturkrig* utforsker det nye, ytre høyre dypere enn sine forgjengere, og med et forfriskende venstreorientert perspektiv.

I *Kulturkrig* beskriver litteraturkritiker og redaksjonssekretær i Klassekampen Carline Tromp hvordan en ny høyreekstremisme har vokst frem på anonyme nettfora, for så å ha reist fra gutterommet ut i det virkelige liv.

Det som skiller *Kulturkrig* fra tidligere bøker i sjangeren, som *Kill All Normies!*, er ikke bare at den gir et unikt blikk på den norske diskursen, men også at den ser det hele gjennom en venstreorientert, istedenfor en liberal linse. Det har konsekvenser.

Tromp begynner og avslutter med å hevde at man ikke kan overvinne ytre høyre uten å forstå at ytre høyre er en del av oss. Verken ABB, eller andre unge, sinte menn oppstår i et vakuum, skal vi tro Tromp. Derfor bør de heller ikke studeres som atomiserte og løsrevet fra en sosial kontekst, men som toppen av et større diskursivt isfjell.

For Tromp henger alt fra Breivik til Trump sammen i et stort høyrepopulistisk nett. Hun hopper frem og tilbake mellom ting man kanskje ellers ikke ville sett på som så tett relaterte. Denne strategien fungerer stort sett godt som et retorisk grep. Her og der føles bruddene unaturlige, men grepet kan forsvares av at det får fenomener, som for eksempel Trumps krig mot *the fake news media* og norske høyrepopulistisk mimikk av den, til å ligne betydelig mer på Hitlers kamp mot den såkalte løgnpressen,

enn vi vanligvis tenker.

På litt under 300 sider er *Kulturkrig* er ambisiøst prosjekt. Med hundrevis av fotnoter går Tromp dypt inn i premissene for den høyreekstreme «ideologien», i den grad det er en koherent filosofi å finne der.

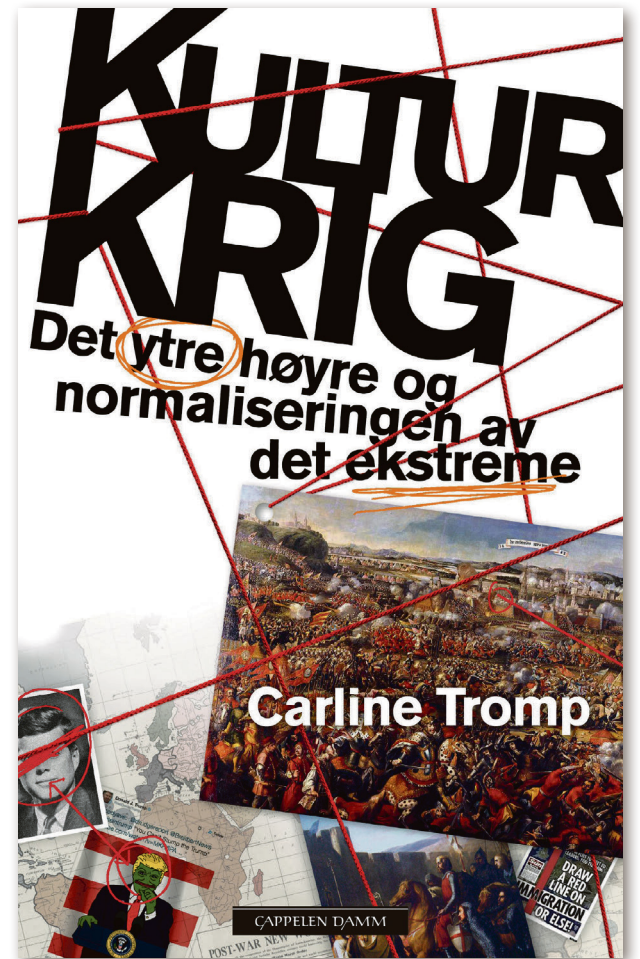
Forfatteren tilnærmer seg sine studieobjekter med et passende nivå av respekt og forståelse for det hun karakteriserer som en «dyp eksistensiell angst» for å miste det kjente og bli skiftet ut, som de ytterliggående politikerne spiller på og utnytter. Uten at det sies rett ut, kommer det frem sterke antydninger om at denne angsten egentlig er en forakt for modernitet og nyliberal eksisterende kapitalisme.

Det er, som Tromp selv sier, lite som egentlig er nytt med premissene til det nye ytre høyre. Utenom hvordan sosiale medier gjør det enklere å leve i alternative virkeligheter, i tillegg til at algoritmene premierer innhold som skaper sterke følelser, noe ytre høyre har tjent godt på.

Boka er generelt sett blottet for løsninger, og forsøker heller ikke å være noe annet enn beskrivende. Det er et valg som kan problematiseres. Det blir opp til leseren å avgjøre hva eventuelle løsninger måtte være.

Vegard Møller

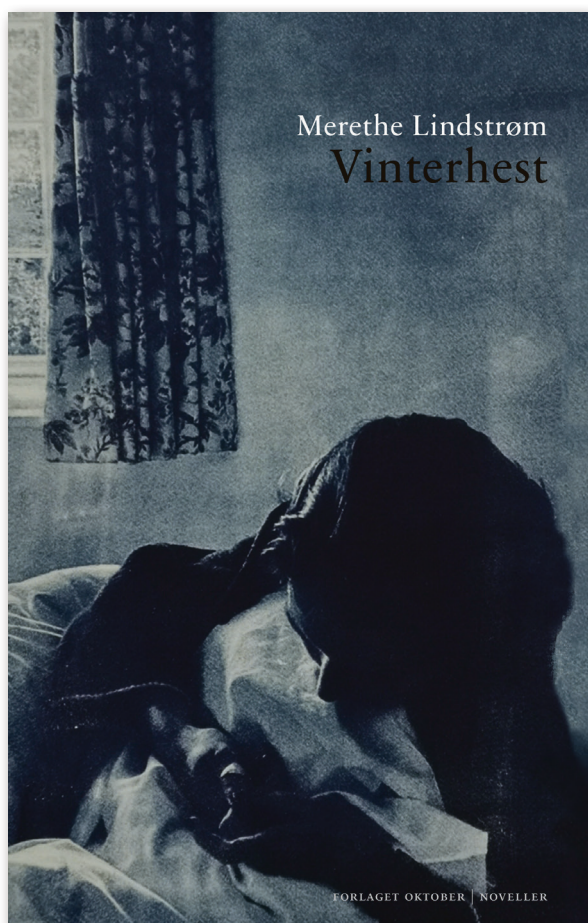
anmeldelser@universitas.no



Kulturkrig

Forfatter: [Carline Tromp](#)Sjanger: [Sakprosa](#)Forlag: [Cappelen Damm](#)

Bok:



Vinterhest

Forfatter: [Merethe Lindstrøm](#)Sjanger: [Noveller](#)Forlag: [Forlaget Oktober](#)

Middelmådige minnenoveller

Merethe Lindstrøm har skrevet en novellesamling om minner, men det er bare unntaksvis at *Vinterhest* er minneverdig.

Novellesamlinger har det med å bli overlatt til debutanter og posthume publikasjoner. Sjangeren forventes gjerne å si noe om forfatterens person og litteratursyn. En novellesamling blir derfor gjerne omtalt i ordelag som «lovede» eller «interessant», «talende» eller «representativ».

Noen forfattere velger likevel novellen som sin hovedbeskjeftigelse. Når Merethe Lindstrøm gir ut sin syvende novellesamling, har hun for lengst tredd på seg en slags novellemester-hatt.

Vinterhest er først og fremst en novellesamling om erindring. Hos fortelleren vekkes denne følelsen av gjenstander i hverdagen – en hest, et fotoalbum, et utstoppet dyr. Objektene trigger et erindringsarbeid, hvor spredte minner forløses. Sentralt er minnets forgjengelighet.

Fortelleren bærer på de uforløste minnene som bærer preg av et traume. Temaet slekter på psykoanalysen, og mye tyder på at Lindstrøm er en psykologisk forfatter; hun vil skildre sjel livet for sjel livets skyld. For leseren framstår novellene derfor mest som en erindringsøvelse som kunne vært litterær, men like gjerne terapeutisk. *Vinterhest* faller mest i sistnevnte kategori, og treffer ikke høyere enn midt på treet.

Lindstrøms språk er den viktigste grunnen til dette. Novelene er skrevet i en stil som skal være sårbar og nær, og tar sikte på å speile tankenes og minnenes fragmentariske indre språk. Det kommer til uttrykk gjennom setninger

med tidvis uklart subjekt, og komma fremfor punktum. Rytmen blir hurtig og vekslende lik en tankerekke, men når denne stilen brukes hele tiden, blir den insisterende heller enn interessant. Det er tålelig der Lindstrøm vil skildre en form for psykisk uhelse, slik som i novellen «Finland», kanskje bokens sterkeste. Men når det moteaktige språket kombineres med en mangel på ideer i skildringene, er resultatet en sjokkerende svak novellesamling.

Idéfattigdommen i skildringene kommer særlig fram i tittelnovellen. Den mye omtalte vinterhestens kropp er «skimlete». Det er skildringer av «gamle traktorer», og «tønner som lå veltet, røde av rust». En dypt deprimerende beskrivelse av en hestevogn virker, med Lindstrøms oppstykkede, psykologiske og nærmest sutrete prosa, nesten parodisk.

Lindstrøms språk fungerer best når hun skildrer de mest intense følelsene av uro hos novellepersonene. Disse øyeblikkene er det få av, og ikke nok til å bære side opp og ned av på språklig tomgang.

Det har blitt sagt at det som skaper god litteratur ikke er forfattere, men idéer. Det er sikkert mange norske forfattere som skriver svært «vakkert», men interessante idéer ville løftet helheten – hvertfall i dette tilfellet.

Carl Anders Brynildsen Sørheim

anmeldelser@universitas.no

 **Plate:**

Om staten og kapitalen

Trist Pike er lyden av urban fremmedgjøring i elektro/synth-popens renessanse. Det bakes inn i et lite behagelig, men ambisiøst album.

Det lyder som bootlegga New Order på bergensk – med trommemaskin og en insisterende basslinje er inspirasjonskilden til Trist Pikes andrealbum *Kjærlighet uten frykt* åpenbar. Likevel er det vanskelig å plassere dem i én sjanger uten å bli reduktiv, og musikken deres balanserer mellom elektronika, alternativ disko og synthpop.

Med et alt annet enn behagelig lydbilde henter Trist Pike sin verdi i suggererende rytmer og antikapitalistiske tekster, hvor samtlige låter er titulert «Naken i Paradis». Bandmedlemmene Eirik Kjøs Usterud og Svein Strømmen beskriver en livsstil preget av resignasjon, sigaretter og anakronistiske pornoblader. De synger om konformitet og fremmedgjøring, om markedets inntog i den personlige, identitetssøkende sfære. Kort sagt om hvordan man orienterer seg i et nyliberalistisk samfunn, hvor alt ikke bare har en markedsverdi, men også blir sjelløst og tomt. Disse tankene er det som bakes inn i det ambisiøse elektro/synth-pop albumet.

Selv omtaler Trist Pike prosjektet som en utforskning av «den teoretiske muligheten for menneskelig interaksjon uten transaksjon». Et sympatisk, men hårete mål, som dessverre forutsetter en skarpere penn enn det lytteren blir servert i andre låt, for å ta et eksempel: «Lysene lyste og byen var som en by». Kanskje er det ment å uttrykke en slags urban fremmedgjøring, i hvert fall når det følges opp av linjene «Jeg fant en drøm på gaten / forlagt i en plastpose, bak en container».

Sterkere er likevel låtene der de ikke tar seg selv så seriøst, som når Kjøs og Strømmen synger: «Du har fått en mandagsbil / snille mennesker blir alltid lurt / hadde du bare vært en frekkere fyr».



Kjærlighet uten frykt

Artist: [Trist Pike](#)

Sjanger: [Elektronisk, synth-pop](#)

Plateselskap: [Fysisk format](#)

Det femte lydsporet stikker seg ut, det samme gjør det andre og tredje. Alle sammen har et techno-inspirert lydbilde, og viser Trist Pike på sitt aller beste. Låtene er hentet fra øverste hylle, og bandet later til å beherske formatet til fingerspissene. Da er det synd at de viser seg ujevne kanskje allerede i neste låt, eller at det alternative og tøffe lydsporet iblant forringes av lite presis låtskriving.

Når det kommer til stykket er Trist Pike fengende og bra, til tross for at vokalen ofte er sur på grensen til det amatørmessige. I kombinasjon med de insisterende antikapitalistiske tekstene, bygger det opp under et bilde av Trist Pike som en aktør litt på siden av dagens musikkbransje, men som med dunkende bass markerer seg som et band verdt å lytte til.

Oscar Grimstad
anmeldelser@universitas.no

 **Plate:**

Et lovlig deilig sidesprang

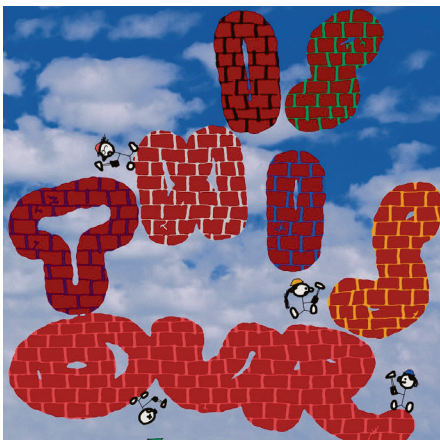
Pom Poko er tilbake kun ett år etter forrige slipp med en liten godtepose av en EP.

Pom Poko er blitt norsk indie-rocks finesse, og etter fjorårets andrealbum slipper de straks sin første EP «This is Our House». Det kan nesten låte som en av bandmedlemmenes soloprojekt, for det spriker godt mellom låtene; desto mer forfriskende er det jo.

Åpningssingelen «Enduro Corner» svinger i Pom Pokos kjente takter, med jazzvokal og fraseringer mot de øvrige instrumentenes røffe riff og harde partier. På «Time» dyrker trommis Olja Djupviks det mer taktfaste, og gir mer av punkrocken i monitor, men må tidvis vike for tilbakeholdenheten – det sper det godt ut. De er begge sterke låter, men følger bandets diskografi i uttrykk.

De to siste låtene er imidlertid evighetskulene med overraskende lag. «Our House» åpner med fuzzy gitar og tunge trommer. Derfra tar Ragnhild Fangel Jamtveits vokal over, mens en leken synth spiller seg inn på sporet av en lekebutikkreklame.

«Sonatina» er det mest påfallende sporet, et arrangement av Bachs kantate «Actus Tragicus». Pom Poko er kanskje de fremste dyrkerne av matterock i norsk samtidsmusikk, men de skårer minst like mange poeng med dette sluttsporets klassiske tolkning. Hvor-



This is Our House

Artist: [Pom Poko](#)

Sjanger: [Indierock](#)

Plateselskap: [Bella Union](#)

dan oversetter man Bach og barokk til indie? Humpe-te trommer, ømme basslinjer og quirky synth og gitar.

Og skamløst, men ydmykt; fuglekviser, mer inderlig og langt mer melankolsk enn tidligere. Denne EP-ens sjangerbredde er deres definitive trekkplaster til neste konsert. *EP-en slippes 28. januar.*

Saga Eline Jonsson Hoff
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Saga Eline Jonsson Hoff, anmelderredaktør

Ea Othilde – Back to You

Det er nesten shoegaze, men litt for søtt til det. I am still coming of age, i alle fall til dette soundtracket.

AURORA – This Could Be a Dream

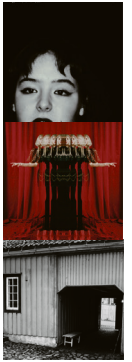
Alt jeg vet er at jeg må utsettes for smerte kun for å heles av denne låta.

Maridalen – Portrommet

Fra nå av finner du meg i portrommet, gråtende til saksofon, trompet og kontrabass. Jævla bra låter det i det minste.

Beklager – Ingeborg Oktober

Visesangeren fra Nordland er tilbake med et vondt vakkert album om sorg. Dette vil du høre.



Kulturkalender uke 4, 5 & 6

28/1 - 20/3	10/2
<p>Hester dør stående</p> <p>Den norske kunstneren Hanne Tyrmi har de siste to årene jobbet frem en serie av skulpturer og installasjoner, og formidler de menneskelige erfaringene i blyhardt materiale. Verkene presenteres i samtlige av Kunstnerens Hus' utstillingsrom – litt av et trekkplaster.</p> <p>Hvor: Kunstnerens Hus Når: 28. januar – 20. mars</p>	<p>Forfattersamtale – Begjær</p> <p>Forfatter Victoria Kielland tar en prat med Roskva Koritzinsky om det ville og grenseoverskridende i mennesket: begjæret. Her blir du garantert klokere.</p> <p>Hvor: Deichman Majorstuen Når: 10. februar 18.00–19.00</p>
<p>Eggetloppis på Hausmania</p> <p>Det er verken høst eller gjenåpning, men loppis blir det. Vintageskatter, lopper, kunst & håndverk, vinylplater og kaffe! + masse kjærlighet, angivelig.</p> <p>Hvor: Hausmania Kulturhus Når: 13. februar kl 12.00 – 17.00</p>	<p>Christian Winther med band</p> <p>I fjor slapp han debuten «The Clearing», og nå tropper han opp med band for å spille låter. I tillegg vil klarinettist Andreas Røysum varme opp med en sjelden solokonsert.</p> <p>Hvor: Kafé Hærverk Når: 28. januar 20.00</p>

Sofie Kristine Flydal, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Mal byen blå!

Hvem: [Blåfarger](#) Hva: [De mektige](#) Hvorfor: [Glede](#)

Oslo har vært i hardt vær lenge. Det virker som alt nytt som bygges, er til folks forargelse. Verst er det ut mot havet. Nasjonalmuseet er en kloss. Bjørvika er penest i tåken, når trolsk stemning møter harde fasader, og autoverntårnet som skjuler vår største kunstsatt, forsvinner i skodden. Operaen ligger som en ensom perle i en sump av støv. Noe har gått galt. Riving er for sent, vi må tenke bærekraft.

I en siste kamp mot det brutale må vi se til havet – mal de grimme bygninger blå! La Nasjonalmuseet være spettet med en blåtone for hver stein. La Munch gli inn i himmelen i dyp indigo. La Deichman få et skjær av en babyblå kulør, fremfor dagens tannlegefarge. La skjønnhet rå – mal byen blå!

Elisabeth Berg Ødegaard, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Askeladden og netttrollet

Hvem: [Simps](#) Hva: [Du kan ikke konkurrere med makt](#) Hvorfor: [Prinsessens bursdag](#)

Forrige uke skrev hele medienorge uttømmende om prinsesse Ingrid Alexandras bursdag. Dette medførte også oppmerksomhet fra unge menn, som simpet kraftig på sosiale medier. Den virkelige versjonen av prinsessen som ingen kunne målbinde tok en mørk vending, da noen påstod at hun ikke er

singel, og Askeladden og netttrollet diskuterte hvilken bro de skulle hoppe fra i kommentarfeltet. Aldri undervurder hvor maktkåte mennesker er. Så, hvis daten din har prinsesse Ingrid Alexandra som bakgrunnsbilde på mobilen – kan du regne dette som en advarsel.

Eksistensiell strømkrise

Denne uken melder Universitas at studenter får søke om strømstipend på 3000 kr. NSO-leder Tuva Todnem Lund sier til Ad notam at hun er sjeldent fornøyd, men fremstår påfallende ambivalent:

– Flott for oss, fryktelig for meg.

Todnem Lund har blitt truffet av en åndelig tomhet, og forteller oss at det uten distraksjoner i hverdagen er lite annet å gjøre enn å nytteløst søke mening i en meningsløs verden:

– Det verste du kan gjøre med hamsteren er å ta fra den hjulet.

Tjue minutter senere er stemningen betydelig bedre:

– Vi trengte kun strømstipend fordi studiestøtten

var så lav i utgangspunktet, sier hun med et bredt smil.

Inn døren kommer statsministeren.

– Regner med at vi er skuls nå, sier Støre til, og legger til:

– Nå kan dere nedbetale lånet fra i fjor.

I en sms til Ad notam skriver Ola Borten Moe at de hadde kjempet for en alternativ fordeling der 3010 kr skulle gå til studenter med norske navn.

I en pressemelding angriper Erna Solberg tiltaket, kaller det ødeleggende for norsk økonomis fremtid, og sier det heller burde vært et lån, da det kunne hjulpet å sikre bedre pensjonsordninger:

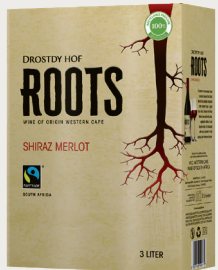
«Studenter er den nye oljen», skriver hun.

Ukas studentvin

BEDRE ENN PYROSHOW: Endelig er det tid for en ny boksevin her i ditt vennlige nabolagsvinpanel. Vi reiser til kysten av Sør-Afrika for en rød lekerbisen som overrasket panelet til det positive. Roots er en frisk og ungdommelig vin, med søtlig smak av røde bær, spesielt jordbær, i god balanse med en tørr finish av urter og lakris. Den sitter greit lenge i munnen, og alle nikker tilfredsstillt rundt bordet. Vi tenker den vil passe godt med lyst kjøtt og vegetarretter, men også å drikke alene. Vi foreslår å

nytte den sammen med pyroshow og dansende flamingoer på NRK, for med en hel kartong vin innabords vil selv Christian Ingebrigstens opptreden bli spennende. Så om det er *Melodi Grand Prix* eller «Taliban i Oslo minutt for minutt» du skal nyte, kan denne vinen være en god følgesvenn. For dette er en vin for massene: både de øltørste rånerne, de Dom Pérignon-tørste snobbene og de flammetørste prixerne.

Ingeborg Albert Rikheim,
vinanmelder i Universitas



Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.
Drostdy Hof Roots Shiraz Merlot 2020
Pris: 399,90 kroner
Land: Sør-Afrika
Alkohol: 13 prosent



Senkapitalistisk boligdystopi

Universitas melder at de smittede studentene ved Blindern studenthjem har vært så heldige å få egne isolasjonsboliger. Nå som fire studenter skal ut av isolasjon i dag, hva slags implikasjoner har det for de stakkars studentene som venter på bolig?

[ring... ring...]

– Blindern studenthjem.
– Hei, det er Bo Lie-Borgersen som ringer fra Nyliberal rådgivningsetat for effektiv offentlig styring.

– Hva sier du for no?
– Bo Lie-Borgersen. Har bare et raskt spørsmål eller to.

[...]

– Ja.
– Er det slik at dere har syv isolasjonsboliger med eget toalett på Blindern studenthjem?

– Ja.
– Ja. Men du, min godeste venn, hva gjør dere med isolasjonsboligene utenfor krisetider? AirBnB? Hotell?

Motell? Kontorlokaler?

– Hvem ringer du fra?
– Nyliberal rådgivningsetat for effektiv offentlig styring.

– Disse husene har stått lenge, og vi har brukt dem til utleie. Nå skal de rives i løpet av våren, men så er heldigvis plan og bygning forsinket, så vi har dem et par måneder til.

– Ja, riktig.
– Ja, heldigvis fikk vi bruke disse frem til jul til vanlig utleie.

– Riktig. Som du vet er det mange studenter i boligkø. Da lurer jeg på, hvor kan studentene stille seg i boligkø hos dere? Like ved inngangen? [...]

– Hvor de skal stå i boligkø?
– Ja, stemmer det ikke at det snart blir ledig i noen av disse isolasjonsboligene?

– Jo, når de får svar på PCR-prøven, kommer de inn der.

– Ja, nettopp, nettopp. Men kunne man fått til en ordning der noen får bo i disse isolasjonsboligene, og idet det blir krise, så bytter de plass?

– De flytter ut, så står de tomme i mellomtiden.

– Vil du vurdere din stilling som en avmektig brikke i en senkapitalistisk dystopi?

– Hva var det du kalte det?

– Vi snallast!

– Hæ?

KVISS-CORBIN

- Hva heter den nye lederen, og dermed Merkels arvtaker, for de tyske kristendemokraterne CDU?
- Afrikamesterskapet i fotball for herrer avholdes for øyeblikket i Kamerun. I hvilken by skal finalen spilles?
- Utenom lille Gavdos, hvilken er den sydligste øya i Hellas?
- Hvilken litterær sjanger er Æsop kjent for?
- Om hvilken musikk sjanger er Aesop Rock kjent for?
- I hvor mange filmer portretterer Sylvester Stallone karakteren Rocky Balboa?
- Sol betyr sol på spansk, men hva betyr det på fransk?
- Hvor mange husholdningsgjøremål er det som nevnes i det første verset av «Julekveldevisa»?
- I hvilket tiår ble «Ja, vi elsker» offisielt innført som Norges nasjonalsang?
- Bjørnstjerne Bjørnson ble født i Norge, men døde i utlandet. Nevn enten hvilken bygd han ble født i eller hvilken by han døde i.
- Arnt Hansen, mannen bak Baker Hansen, ble født i samme bygd og i samme år som Bjørnson. Hvor mange filialer har nå familiebakkeriet? Slingringsmonn på 5.
- Arthur Arntzen er en stor kulturpersonlighet fra Troms, men hva heter hans mest kjente karakter?
- Hvilken helligdag faller på den 29. juli, som også er navnedagen til alle som heter Olav?
- Hvilket band utgjøres av Nikolas Hængsle, Olaf Olsen og Øystein Greni?
- Fra Olaf til Loaf til Meat Loaf. Den nylig avdøde artisten gikk under to ulike offisielle fornavn i løpet av sitt liv. Nevn ett av dem.
- Så over til matretten *meat loaf*. Hva kalles den på norsk?
- Hvor mange ulike puddingstyper tilbyr Fjordland gjennom merkevaran Kos?
- I hvilket år inntraff disse hendelsene? Filmregissør Roman Polanski rømmer fra det amerikanske lovverket til Frankrike, Kate Bush blir med låten «Wuthering Heights» første kvinne til å toppe de britiske listene med en egenkomponert låt, The Unabombers første angrep finner sted, Camp David-avtalen mellom Egypt og Israel signeres, Se og Hør publiserer sitt første magasin, pastoren Jim Jones leder sin menighet til Jonestownmassakeren, fotballspiller Gianluigi Buffon blir født og pave Johannes Paul I dør.
- Hva heter den norske alpintutøveren fra Bærum Skiklub som nylig vant gull i Lauberhornrennene?
- Den tidligere hovedtreneren i den norske ishockeyligaen Anders Olsson ble nylig nedgradert etter interne konflikter, men for hvilken klubb jobber han?



av Gabriel Corbin-Arntzen,
journalist i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Friedrich Merz, 2. Yaoundé, 3. Kreta, 4. Faber, 5. Hip hop, 6. Åtte, 7. Gulv, 8. Fire (Veske guller, bære ved, sette opp fugebånd og pynte tre), 9. 2010-tallet (1. desember 2019), 10. Kvikne eller Paris, 11. 36, 12. Oluf, 13. Olsok, feiringen av Olav den Hellige, 14. Bigbang, 15. Michael eller Marvin, 16. Kjøttpudding, 17. The (S)jokoladepudding, karamellpudding og creme brulee), 18. 1978, 19. Lucas Braathen, 20. Stjernen.

Rebus

av Rebus for tog



HINT: Kahoot. Send løsning universitasdesk@gmail.com
FORRIGE LØSNING: «Hagefest hos Boris» Det klarte Theo, 'Gust og Rita.